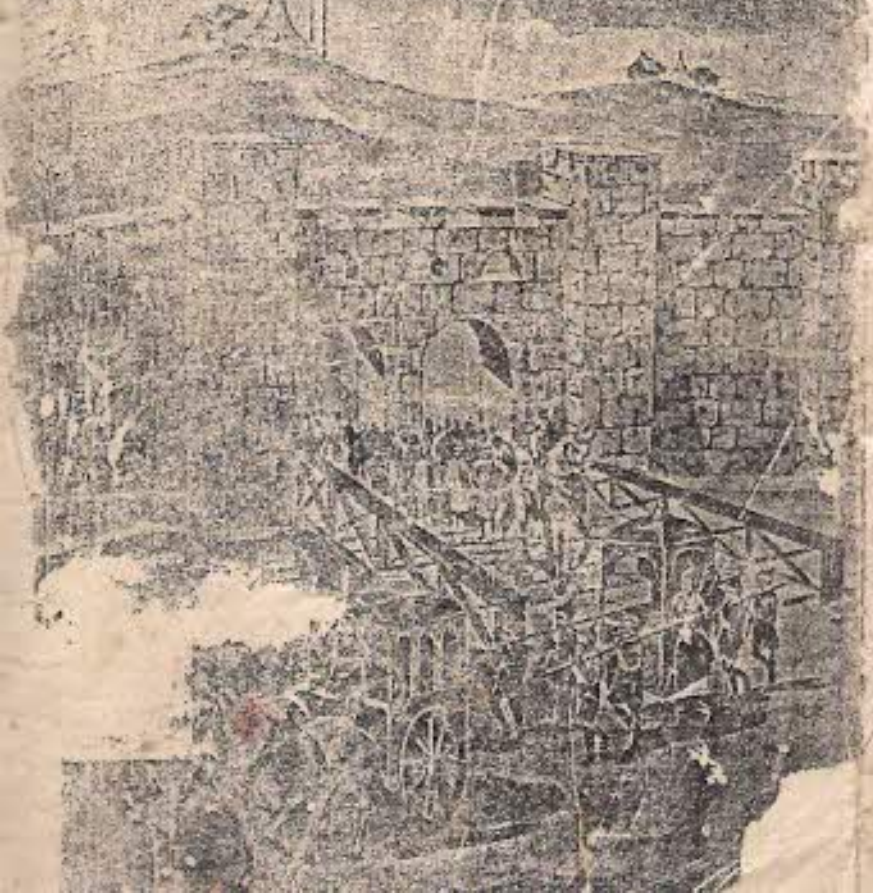

[illegible]

ဇာနည်မိမိချိုးရက်

အစ အနွယ်၊ သန့်စင်ကြယ်သာ၊ လူ့လုပ်ထွန်းပ၊
မျိုးရကွယ်၊ တေဇလျှိုဦး၊ မြတ်စောလီးတို့၊ ဘုန်းမီးထေဇာ၊
ထွန်းလင်းမြာဇီ၊ တရုတ်မီးဆောင်း၊ မင်းအပေါင်းကျင်း၊
ခညောင်းဝန်းချ၊ နန်းငြိမ်စံလျက်၊ လူ့ထံ ကျော်ကြား၊
လွန်ထင်ရှားခဲ့၊ စွမ်းအားပြောင်ပြောင်၊ မျိုးရကွယ်ရောင်တို့၊
မယ်မောင်တဝ၊ အစစထွင်း၊ အောက်ကျတေ၊ မဟိပါတ်၊ အာ
ဇာနည်ပေါင်း၊ ရာထောင်သောင်းကြောင့်၊ မျိုးကောင်းဘုန်း
ကောက်၊ ခေတ်တလျှောက်ဝယ်၊ နှံ့လောက်ဘုန်း၊ ရုတ်
ရောင်လျှမ်းသည်၊ တောင်ကွန်းမဟိ ဆန်းလီတည်း။

✓ အရမလွယ်၊ ဇာနည်မည်လည်း၊ အနွယ်သကဲ့မျိုးရကွ
ထွင်း၊ ဌာနာဗျို၊ ဂုဏ်သီရိကြောင့်၊ ဟိဘိစဉ်လာ၊ များမြောက်
စွာတည့်၊ ပြည်ရွာမျိုးသား၊ အောင်ပန်းပွားတို့၊ ကိုယ်အားမ
ထောက်စိုးမကြောက်ဘဲ၊ နှံ့လောက်ရဲမာန်၊ စိတ်မြတ်မွန်နှင့်၊
မျိုးရန်စစ်မင်း၊ ရှင်းရှင်းလင်းအောင်၊ အလွင်းမငြိ၊ ရဲစိတ်ပို
လျက်၊ ခွင်းမြဲအကတူး၊ သတ္တိထူးကို၊ ကျေးဇူးဆပ်မှု၊ ပြုံး
ပန်းပြုသို့၊ သိမှုသုတ၊ ပိုင်းတစ်အား၊ တင်ပြု၍မင်း၊ မျိုး
ဥဒါန်းသည်၊ အောင်မန်းသဖြီ လန်းဇီတည်း။

တစ်ကမယ်၊ ရောင်လည်လည်နှင့်၊ ဆောင်ထွက်ကာဝန်
မဟိပန်သို့၊ မမွန်သတော၊ စိတ်မနောကို၊ ရက်ရောလျှင်
စွာ၊ မျိုးဖျတ်ပါ၍၊ ပြည်သာယာငြိ၊ မျိုးရကွယ်ဦးကာ၊ ဘိမ္ဗူ

(၂၆)

ရန်စွယ်၊ အသွယ်သွယ်လည်း၊ မသွေကင်းပျောက်၊ ဘွန်သ
 အောက်မှ၊ လွတ်မြောက်နိုင်ရိုး၊ ရည်သန်ပြီးခါ၊ လေးဖြာဝတ်
 မြတ်ဌာနီ၏၊ အနည်သားကောင်း၊ သမီးကောင်းတို့၊ မျိုး
 ကောင်းသွီးမှန်၊ ဇာတိမာန်ကြောင့်၊ နောက်ပြန်မဆုတ်၊ မှန်
 ရာလုပ်သို့၊ ကြိုးကုတ်လုံးပမ်း၊ တတ်နိုင်စွမ်းသည်၊ ရောင်
 သွမ်းအညို၊ ဖြမ်းစိတည်း။

(ပတိကျော်)

နမောတဿ၊ ဘဂဝတော၊ အာရဟတော၊

သဗ္ဗသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(ပဏာမနှင့်အာသီသ)

ဘုရားတရားသီဃာ၊ ရတနာထွဋ်ထားမြတ်သုံးပါးနှင့်
 ဘိုးဘွားမိဘ ဆရာ-စသား များပြီဟူ၍ ပညာတိနှင့် ကပ်သူ
 ခမိန် နှိုင်းချိန်တုဘက် ကင်းစင်တော်မူသော အနန္တဂုဏ်ဝင်
 ကျေးဇူးရှင် အပေါင်းတို့အား ရိုသေလေးမြတ်စွာ မှီခိုးကန်
 တော့ပါ၏။ ဤသို့ရှိခိုးပြီးမှ မဟာဝိဟိက ရက္ခပူရ၊ ခံညဝတီ
 မြောက်ဦးရာဌာနီကြီးကို အုပ်စိုးတော်မူသော သီရိသုဒ္ဓိ၊ ဘ
 စဒ္ဒ မဟာရာဇာ (ဇောက်ဘောက်သျှလ်) သို့မည် တော်ရှိ
 သော မင်းဗာဘုရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော်-မငွေနှုဖြူသည်
 အာဇာနည်ယောက်ျားကောင်း ဘုရားလောင်းနည်းတူ နှလုံး
 ရည်ထားရုံးရည် နှစ်ပါးပြည့်စုံသဖြင့် ရက္ခိုဉ်မျိုးရိုးအတွက်
 အသက်ကိုပဏာဏမထားဘဲ အမျိုးသား အာဇာနည်မယ်
 ခေါ် လောက်သည့် ရက္ခိုဉ် အမျိုးသမီး စစ်သူရဲ မကြီး
 ထယောက်ဖြစ်ကြောင်းကိုရေးသားပေအံ့။

(နိဿိန်း)

ကမ္ဘာအစ မဟာသမတမင်း၏ သားတော် သမုတ္တိ
 ဒေဝ၊ မင်းမှစ၍၊ ရမ္မဝတီ-ရမ္မာပူရ မြို့ကြီးကိုဖန်ဆင်းတည်
 ထောင်တော်မူသည်။ ထိုမှတချက်၊ ခွါရကတိုင်း၊ ခွါရတိမြို့
 တော်ကြီးကို ဝါသုဒေဝ၊ဗလဒေဝ၊ အစရှိသော ဒသပါတိက
 ညီနောင်တကျော်တို့ ဆက်ခံစိုးစံ တော်မူလေသည်။ ယင်းမှ
 သည်- ခညဝတီ မေဃဝတီ ဝေသာလီ မြို့တို့၌၊ သုရိယမင်း
 ဆက်စံခြားမင်းဆက်တို့သည် ဆက်ခံစိုးစံတော်မူပြန်သည်။ ထို
 ပြီးနောက်မှ ဝေသာလီကျောက်လှေကားမြို့တော် ကံသုံးဆင့်
 မြို့တော် နီးလာပန်တောင်းမြို့တော် ကျောက်ပန်းတောင်း
 မြို့တော် သပိတ်တောင်မြို့တော် ပဉ္စာမြို့တော် စန္ဒဝက်
 မြို့တော် ခြံတံမြို့တော် နေရခွရာ တောင်ငူမြို့တော် ပရိန်
 မြို့တော်၊ လောင်းကြက်မြို့တော်၊ မြောက်ဦးမြို့တော်၊ တို့
 သည် မင်းစည်မင်းဆက်၊ မြို့စည်မြို့ဆက်၊ ထီးနန်းကနက်
 မပျက်မှန်စွာ မင်းငါယ်ပေါင်း ၂၉၈ မင်းစိုးစံသည့် မြို့ရံ
 မြို့ငါယ်ပေါင်း လက်ဝဲကိုးဆယ် ကိုးမြို့၊ လက်ျာကိုးဆယ် ကိုး
 မြို့တို့နှင့် ရွာကြီးရွာငယ်အဆွယ်သွယ်တို့ ပတ်ပတ်လည်ရံ
 ဝိုင်းကာ အစဉ်မပျက် ဆင်းသက်စည်ကားခဲ့လေသည်။

ဤသို့စည်ကား လာခဲ့သည်၏ နောက်ဆုံး ဖြစ်သော
 မြောက်ဦးရာဇဌာနီကြီး၌၊ သက္ကရာဇ် ၈၉၄-ခုတွင်၊ မင်းဗာ
 သုရင်မင်း မြတ်သည် ခွါရာဝတီ သံတွဲ မြို့စား မင်းငါယ်
 အဝမှ သုရင်မင်းမြတ်ကြီးဘဝသို့ ကူးပြောင်းကာ မြတ်စွာ

(၄)

တော် ၃၀ နှင့်၊ မြေဥက်ဦးရွှေနန်းတော်ကြီးကို သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူလေသည်။ ယင်းအခါသားတော် သမီးတော်ပေါင်းမြောက် များစွာရှိသည့်အနက် ထင်ပေါ် ကျော်ဇောသော နှလုံးရည်လက်ရုံးရည်ဖြင့်ပြည့်စုံသည်၊ သားတော်သမီးတော်တို့မှာ၊ သားတော်ကြီး (၁) မင်းစိုးဃာ (မင်းတိက္ကလည်းဟူ၏) (၂) မင်းစောထွ (အစွယ်ခေါ်ခေါ်မင်းစောလည်းဟူ၏) (၃) မင်းဖလောင်း (ဘောတော်ဆွယ်ချစ်နှောင်းလည်းဟူ၏) (၄) သမီးတော် မငွေနှူဖြူ “ စောသန္တာ ” ဟူ၍ သားတော်သုံးပါးနှင့် သမီးတော်တပါးထွန်းကားလေသည် အဆိုပါသမီးတော် ငွေနှူဖြူ၏ အာဇာနည် မိန်းမလောင်း သူရဲကောင်းပီသသည်ကို ရာဇဝင်ပေသင်၌၊ အမြတ်မျှ တော်ပြခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စန္ဒြားမင်းနှင့် ဥက္ကဋ္ဌပျံဝဏ္ဏ၊ ပိုးဝါး၊ အစရှိသည့် တသီးတခြားအကြောင်းအရာ အထူးပွင့်စုံသင်စွာဝတ္ထု၊ တစောင်အဖြစ်ဖြင့် ရေးသား ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ဝတ္ထုစုံ ထုတ်ပြီး ဖြစ်သောအကြောင်းအရာများကိုရာဇဝင်၊ အစောင်စောင်တို့၌ အကျယ်တဝင့်ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။ ဤနည်းတူ ကျောက်စာမော်ကွန်း၊ အကြီးအကျယ်ထိုးထားသောဘုရားတို့၏သမိုင်း ကိုလည်း ရာဇဝင် အစောင်စောင်တို့၌၊ အကျယ်တဝင့် မဖော်ပြချေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုတော် သီးခြားဖော်ပြ ရှိနှင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ရက္ခိုဏ်အာဇာနည် သူရဲကောင်း တို့တွင်နှလုံးရည် အရာ၌၎င်း၊ လက်ရုံးရည်အရာ၌၎င်း၊ ထူးချွန်ခဲ့သည့် မိန်းမ အာဇာနည်-ယောကျ်ား အာဇာနည်တို့ များစွာထွန်း

(၅)

ကားခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ထွန်းကားခဲ့သည်ကို အမျိုးမျိုးသော
 စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်တို့ကြောင့်၎င်း၊ ဘော်ပြုရန်အချိန်ကာလမရ
 နိုင်သေးသဖြင့်၎င်း၊ သက်သေ ယုတ္တိ ရရှိစေရန် ဒေသန္တရ၊
 ဘာသန္တရ မစုံလင်နိုင်သေးသဖြင့်၎င်း၊ မထုတ်ဝေနိုင်သေးခဲ့
 ပါ။ ပေရုမှသာလျှင် အလွန်တရာ ထူးချွန်ခဲ့သည့် ရက္ခိုင့် အာ
 ဇာနည်မိန်းမသူရဲကောင်းများဖြစ်ကြသည့် (၁) ဒယဏ္ဍာဒေဝီ
 (ဒဏ္ဍာရီဝတ္ထုကို ကမ္ဘာတွင် ပဌမဆုံး စတင်ရေးသားခဲ့သော
 မိဒုရား) နှလုံးရည် အာဇာနည် (၂) စောပြည့်ညိုချိုးလိုက်ရတု
 ထို ဦးစွာအစတွင်ခဲ့သောမိဒုရား) နှလုံးရည်အာဇာနည်၊ ပန်းနီ
 ထာမင်းသမီးကြီး (အမရာဒေဝီကဲ့သို့မင်းကိုလှည့်စားခဲ့သော
 မိဒုရား) နှလုံးရည် အာဇာနည်။ (၄) စောယဉ်မေ (သံတွဲ
 မိဒုရားကြီးရတုရိုးရိုးအစတွင်ခဲ့သည်၊ နှလုံးရည်နှင့်လက်ရုံး
 ရည်နှစ်ပါးအာဇာနည် (၅) သမီးတော် မငွေနှုဖြူ (ဆင်စီး
 အတတ်၊ မြင်းစီးအတတ်၊ ဒါးသိုင်းအတတ်၊ မာယာအတတ်
 တို့ကို ထွန်းကျင်သည်) နှလုံးရည်၊ လက်ရုံးရည် အာဇာနည်။
 (၆) ရှင်ထွေ မိဒုရားကြီး (ကျမ်းဂန်အတတ်၊ မြင်းစီး အ
 တတ်၊ ဆင်စီးအတတ်၊ လေးမြားစီးပေါက် အတတ်တို့
 ကို ထွန်းကျင်သည်) လက်ရုံးရည် နှလုံးရည် အာဇာနည်
 (၇) ပေါ်တူဂီအမည်ဖြင့် ဒေါင်မာတင်မင်းသား၏ အစ်မ
 တော် ပက်ထရိုလ်နီလာ (ရေကြောင်းတပ်မတော်၏ဗိုလ်မှူး)၊
 ထက်ရုံးရည် အာဇာနည် (သူတို့သည် မင်းရာဇကြီး၏ သား
 တော်ကြီးဖြစ်သော စစ်တကောင်းမြို့ဝန်ကြီး မင်းမာန် ကြီး
 ဆွေခေါ်မာန်ကြီးမိုဗ်းပေါက်၏ သမီးတော်နှင့် သားတော်

များဖြစ်ကြသည်(ဂ)မိပန်းရံ (နက္ခတ်ဗေဒကဗျာသင်္ကာတိတ်
 တို့ကိုအွမ်းကျင်သည်) နှလုံးရည်အာဇာနည် ဤသို့ ရက္ခိုဋ်
 အမျိုးသမီး အာဇာနည်သူရဲကောင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်
 တွင် နှလုံးရည်အားဖြင့်ပြည့်စုံသည့်အမျိုးသမီးသည်၊ အမျိုး
 သမီးစာဆိုတော်ဖြစ်သည် လက်ရုံးရည်အားဖြင့် ဆင်စီးအ
 တတ် မြင်းစီးအတတ် ရေတပ် ကုန်းတပ်တို့တွင်စစ်မက်အင်္ဂါ
 အရေးကို နိုင်နင်းစွာ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည့် အမျိုးသမီးများကိုသူ
 ရဲကောင်းအာဇာနည်အမျိုးသမီးဟုခေါ်သည်။ ယင်းကဲ့သို့အ
 မျိုးသမီးစာဆိုတော်နှင့် သူရဲကောင်းတို့များစွာ ပေါ်ထွန်းခဲ့
 သည့်အနက် ယခုအခါအမျိုးသမီး သူရဲကောင်း ကိုသည်
 ကမ္ဘာပေါ်တွင်နေထိုင်ကြသည့် လူမျိုးအသီးသီးတို့၌၊ လေ
 တပ် သူရဲကောင်း ရေတပ် သူရဲကောင်း ကုန်းတပ်သူရဲ
 ကောင်း အရာဖြင့်ဝင်ရောက်ပြီး မိမိတို့၏ အမျိုးဘာသာကို
 တာဝန်မပျက် ကူညီဆောင်ရွက်နေကြပြီးဖြစ်သည်။ တွန့်
 တိုက်ရက္ခိုဋ်ပြည့်စုံလည်း ချေးလွန်လေပြီးသောအခါကကိုယ်
 ထီး ကိုယ်နန်းကိုယ်ကြွန်းနှင့် စိုးပိုင်ခဲ့စဉ်က ဤကဲ့သို့
 ပင် ယခုတိုးတက်နေသော ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးတို့ နည်းလူ
 မြောက်များစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ဤအကြောင်းတို့မှာ
 ကံစာတာ မွေးမှီ၍ တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်နေရသည့် ဤ
 အချိန်သည်ကား အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားတို့သည် ကမ္ဘာ
 အမျိုးသမီးအမျိုးသားတို့ကဲ့သို့ရင်ဘောင်တန်း၍ လှမ်းနိုင်ရန်
 ဧည့်ဆန်သော စိတ်ထားဖြင့်ရက္ခိုဋ်အမျိုးသမီးသူရဲကောင်း
 အာဇာနည် မင်းဗာရင်မင်းမြတ်၏ သမီးတော်၊ မေတ္တုဖြူ၏

(၇)

အကြောင်းကို စုရုံးပေါင်းထုတ် ဖော်ကာတင်ပြ ရပေတော့
သတည်း။

.....၁၀၆.....

မငွေနုဖြူသည် မင်းဗာ၏သမီးတော်ဖြစ်ကြောင်း
အနွယ်တော်စဉ်ကိုပြခြင်း

မင်းဗာကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီးစောကောက် မလည်း
တယောက် (ဖွားမင်းစော(ဝါ) စောမင်းလှလည်းခေါ်သည်)
ယင်းမိဖုရားတွင် သားတော်ကြီး မင်းဒီဃာ ကိုမြင်သည်။
မိဖုရားကြီးစောသျှင်စိုးလည်း တယောက်၊ ယင်းမိဖုရားကြီး
တွင် ဘောတော်ထွေးနှင့် ဘောတော်ဆွေကို မြင်သည်။
မိဖုရားကြီးစိုးမင်းလည်း တယောက်၊ မြောက် မိဖုရားလည်း
တယောက် (ပြည့်ဘုရင် မင်းခေါင်၏ နှမတော် ဖြစ်သည်)
မိဖုရား စောမျိုးစစ်လည်း တယောက်၊ ယင်း မိဖုရားတွင်
သမီးတော် စောဘုန်းလတ်ကို မြင်သည်။ မိဖုရားစောဘုန်း
ထွဋ်လည်းတယောက်၊ ယင်းမိဖုရားတွင် သားသမီးမဘွား
မြင်ချေ၊ မိဖုရားစောမင်းလတ်လည်းတယောက်၊ ယင်းမိဖုရား
တွင် သားသမီးမဘွားမြင်ချေ။ မိဖုရားစောသန္တလည်း တ
ယောက်၊ ယင်းမိဖုရားတွင် သားတော် ချစ်နှောင်းခေါ်မင်း
ဖလောင်းနှင့် သမီးတော် စောသန္တာကို မြင်တော် မူသည်။
သမီးတော် စောသန္တာ၏ ငါးပိမည်မှာ မငွေနုဖြူဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် မင်းဖလောင်းနှင့် မငွေနုဖြူခေါ် စောသန္တာမှာ
မင်းဗာကြီး၏ သားရင်းသမီးရင်းများဖြစ်ကြသည်။

(၇)

မိဖုရားစောမင်းထွေးလည်းတယောက်၊ ယင်းမိဖုရား
ထွင် မင်းရန်အောင်နှင့်မင်းမာန်ကြီး နှစ်ယောက်ကိုသွားမြင်
သည်။ မိဖုရားပေါင်း ၉ ယောက်ရှိသည်တွင် ၈ ယောက်
မြောက် ဖြစ်သောမိရားကြီး စောသန္တီနှင့် မင်းဗာဘုရင်မင်း
မြတ်တို့၏ သားတော်သမီးတော်ရင်းဖြစ်သောမင်းဖလောင်း
နှင့် မငွေခူဖြူတို့မှတစ်ပါး တစ်ယောက်တည်းမောင်နှမရင်းချာ
ဖြစ်ကြသည်။

ပြည်ကားမဟာဝိဟိကရက္ခာပူရ ညောင်တီပြည်ဖြစ်၏
မြို့ကားမြောက်ဦးမြို့တည်း။ နန်းတော်ကြီးသည်ကားအယုဇ္ဈ
ပူရ မဟာသုဒဿန မြောက်ဦးရွှေနန်းတော် ကြီးပေတည်း။
ယင်း နန်းတွင်း၏ မြောက်ဆောင်တော်၌၊ မယ်တော်ကြီး
စောသန္တီ သားတော်ချစ်နှောင်း သမီးတော် စောသန္တာခေါ်
မငွေခူဖြူတို့သည် ဈေးဝယ်သောပျော်ရွှင်စွာ စိုးစံကြကုန်၏။
ရွှေနန်းတော်ကြီးအတွင်းဝယ် ဘုရင်မင်းဗာကြီးနှင့်တကွ ခပ်
သိမ်းသော မူးကြီးမတ်ရာသေ့နာပတိတို့စံမြန်းကြကုန်၏။

သက္ကရာဇ် ၉၀၈ ခုတစ်လဆန်း ၂ ရက်နေ့တွင်
မြောက်ဦးမြို့ တော်ကြီးတစ်လုံးတွင် မင်းနှင့်တကွ မိဖုရား
မောင်းမိသ် ခြွေရုံပရိသတ် အလုံးစုံတို့သည် ရှုရသဲသဲရ
ရုံးကာ ထိုင်ပင်ညှိနှောကြကုန်၏။ အကြောင်း မူကားမင်းတ
ရားရွှေထီးတပ်သည် အဓိန-နမီး လေးမြို့ ဖြစ်ကမ်းခြေသို့
ချီတက်လာပြီဟူ၏။

ဤကဲ့သို့မချီတက်မှီနှစ် ၁၀ နှစ်တိုင်တိုင်ကပင် ကြိုတင်
လျက် မြောက်ဦးမြို့တော်ကြီးနှင့်တကွ ပြည်တော်အလုံးကို

(၉)

ခိုင်ခန့်အောင်ဆောက်ထုတ်တည်ထားစော်မူသည်။ ယင်းသို့
တည်ဆောက်နေဆဲအခါတွင် အရှေ့ဟံသာဝတီ တောင်ငူ
တပင်ရွှေထီးသည် နိုင်ငံချွဲတွင်ရာ၌၊ လောဘအရာ မတင်း
တိမ်သည်ဟု ကြားရသောကြောင့် တနေ့နေ့တွင် မချွတ်
မယွင်း ငါနှင့် ရွှေရအပ်သည်ဟူ၍၎င်း၊ အမျိုးလေးပါးတို့၏
စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်စော်မူလို၍၎င်း၊ သာသနာတော်
ကို စောင့်ရှောက်တော်မူလို၍၎င်း၊ နတ်၏မျက်စိနှင့်တူသော
ဥာဏ်ချက်စိဖြင့် မျှော်ကင်းစော်မူလတ်၍ ဥပမာကား ကဲ
ဝဋ်ပုဏ္ဏား အစရှိသော တကျိတ်တယောက်ကုန်သော ပညာ
ရှိတို့၏ အတိုင်အပင်နှင့်ပြည့်စုံသော စုလနီ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး
သည် ဇေယျဒီပဝါကျွန်းအလုံးကို ထက်ရောက် သိမ်းကျူးတော်
မူပြီဟု ကြားသိတော်မူလေလျှင် သဗ္ဗညု အထောင်းတော်
မဟော်သောသုခမိန့်သည်မိတ္ထိလာပြည်ကြီးကို ခပ်သိမ်းသော
အင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့်ပြည့်စုံအောင် တင်ကြိုစီရင်စေဘိသကဲ့
သို့ နိုင်ငံတော်အလုံးဝယ် လက်အောက် ဘုရင်တို့ကို စည်းရုံး
ခေါ်ငင်တော်မူ၍ မြင်းမိုရ် ဗွေထိပ်ဝယ် အယုဇ္ဈပုရပြည်မ
အောင်ချာဝတီ သုဒဿနနတ်နန်းကဲ့သို့ ငါတို့၏ ဖြောက်ဦး မြို့
တော်ကိုလည်း ချွဲတွင်စီရင်တော်မူလေသတည်း။

အသို့ စီရင်တော်မူသနည်းဟူခြားအံ့။ မြင်းမိုရ်တောင်
မင်းကိုကာကွယ်သော သတ္တရဟန်အတန်တန် ထက်ဝန်းကျင်
တောင်ပတ်ကုံးတို့ကိုဖြတ်အပ်သည်ကိုလည်း ဖြတ်တော်မူ၏။
အုဋ္ဌိကျောက်စသည်တို့ဖြင့် မြင့်အပ်သည်ကိုလည်း မြင့်တော်
မူ၏။ တင့်အပ်သည်ကိုလည်း တင့်တော်မူ၏။ ဆင့်အပ်သည်

(၁၀)

ကိုလည်း ဆင့်တော်မူ၏။ မြို့အဝီသည်ကိုလည်း မြို့တော်မူ၏။ ဆည်အဝီသည်ကိုလည်း ဆည်တော်မူ၏။ ဆက်အဝီသည်ကိုလည်း ဆက်တော်မူ၏။ ယင်းနောက် တံခါးကွေ့၊ တံခါးခွေ၊ တံခါးကောက်၊ တံခါးမ၊ စသည်တို့ကို လုပ်တော်မူစေသည်။ သူရဲပြေး၊ သူရဲခို၊ သူရဲလောင်း၊ ပစ္စင်၊ ရင်တား၊ ကျုံး၊ ပြဲခိုး၊ တန်ဆောင်း၊ စသည်တို့ကိုလည်း မလုပ်ရအောင် ပြုလုပ်တော်မူ၏။ နွဲ့ကျုံး၊ ခေကျုံး၊ ကျုံးခြောက်၊ ကျုံးရှင်၊ ကျုံးပင်လယ် စသည်တို့ဖြင့်လည်း ထက်ဝန်းကျင် အထားအနေသင့်စေပြီး မြို့တော်နှင့် ဝသဲမြို့ကို အသစ်ထပ်၍ ဆက်တော်မူစေ၏။ ထိုနောက်မှ စန္ဒီကာ လမင်းကို မိုးကောင်းကင်ပြည့်၍ ခြံသော ကြယ်အပေါင်းကဲ့သို့ မြောက်ဦးမြို့တော်ကို ပတ်ပတ်လည်ရံလျက်တည်သော မြို့ရံငယ်တို့သည်ကား အရှေ့မှစ၍ (၁) ရန်နောင်မြို့၊ (၂) သံလျှင်မြို့၊ (၃) ကုလားမြို့၊ (၄) မြို့သာယာမြို့၊ (၅) စံကားတောင်မြို့၊ (၆) ဒလက်တောင်မြို့၊ (၇) ပိတောက်တောင်မြို့၊ (၈) နတ်တောင်မြို့၊ (၉) ရှမ်းတောင်မြို့၊ (၁၀) အင်ကြင်းတောင်မြို့၊ (၁၁) ကျားရုတ်တောင်မြို့၊ ဤတဆယ် တမြို့တို့ကို လက်ျာရစ် ပတ်လျက်ရံပြီးမှ ထိုမြို့ရံတို့၌လည်း ရဲလောင်း၊ ပြဲခိုး၊ တန်ဆောင်း၊ တံခါး၊ ရင်တား၊ ခေကျုံး၊ နွဲ့ကျုံး၊ ကျုံးခြောက်၊ ကျုံးရှင်၊ ကျုံးပင်လယ်တို့ဖြင့် အသီးသီးရံလျက် အလွန် တင့်တယ်ဆော်မှုစေ၏။ (မြို့ ဟူသည်ကား ကျောက်မြို့ရိုးခံတပ်ကိုခေါ်သည်)

ထိုမှတစ်ပါး၊ အရှေ့အနောက်၊ တောင်မြောက်၊ ပတ်ပတ်လည်တို့ဝယ် ကြီးစွာသော ကန်ပိုင်တို့သည်၊ အထပ်

(၁၁)

ထပ် ရံကုန်လျက်၊ မြို့တွင်းမြို့ပြင် ဖြိုင်းဖြိုင်း ဝင်ထွက်စေ၏။
ထိုသို့စီးဝင်သာအောင် စီရင်တော်မူသော ရေဝင်းကိုဆည်
ကား ချေးနည်းအရှေ့မှ လက်ျာရပ်ပတ်၍အစဉ်အတိုင်။

(၁) ကြာကံချောင်းကိုဆည်၍၊ ရန်နောင်မြို့အတွင်းမှ
ဆည်ပတ်ပတ်လည်လျှော် ကန်းပိုင်ကြီး တထပ်ဖြစ်စေသည်။

(၂) ရန်နောင် မြို့ပြင်ကလည်း ကြာကံ-အမည်ရှိ
သော ချောင်းကိုဆည်၍၊ အလျားရှည်စွာသော ကန်းပိုင်ကျုံး
ကြီးတထပ်ဖြစ်စေ၏။

(၃) အရှေ့ တောင်တောင့် မှာလည်း သံလျှင်မြို့
မြဲတောင်မြို့၊ နှစ်မြို့အတွင်းဝယ် ဝမ်းထီးတဘက် သျှင်ငါယ်
တက်ချောင်းကိုလည်း ဆည်၍ကန်းပိုင် ကျုံးကြီးတထပ်ဖြစ်
စေ၏။

(၄) မြဲတောင်မြို့ပြင်ကလည်း လက်စွဲမလဲပူသော
ချောင်းကိုဆည်၍ သုံးမြောင်သုံးသွယ်လျှင်၊ ကျားခုတ်တောင်
တိုင်အောင် ဖြိုးဖြိုးရေပြည့်စေ၏။

(၅) ကျားခုတ် တောင်ပြင်ကလည်း ပေါင်းတုတ်
ချောင်းငါယ်ကိုဆည်၍၊ ကျုံးကြီးတထပ်ဖြစ်စေ၏။

(၆) တောင်ဘက်မှာလည်း ကုလားမြို့-မြို့သာယာ
မြို့တို့တွင် အတွင်းက၊ ဝသဲချောင်းကို ဆည်၍၊ ကျုံးကြီး
တထပ်ဖြစ်စေ၏။

(၇) ထိုမြို့တို့ပိုင်ဘက်ကလည်း ပေါင်းတုတ်ချောင်း
ဖျားကို သုံးဆင့်ဆည်ပြီးသော်၊ လက်ဆည်ကန်း ပိုင်ကြီးကို

(၁၂)

သုံးဆင့်မြောက်၍၊ တသွန်တည်းလျှင် မောင်ဆွေတောင်တိုင်
အောင်သွင်းစေလေ၏။

(ဂ) အနောက်တောင်ထောင့်မှာလည်း၊ ပန်းတောင်
ကားတောင်၊ မြို့၏အတွင်းဝယ် ပေါက်ကံချောင်းကို ဆည်၍
မင်းထားဆည်ကန်၊ ပိုင်ကြီးဖြစ်စေလေ၏။

(ဃ) မြို့ပြင်မှာလည်း၊ ဗဟိုရဲခွဲမကရှိသော မြေဩဇာကို
အင်းကြီးဖြစ်အောင်တူး၊ ဆည်မြင့်၍ ပြင်းတောင်ကို လွန်ခဲ့
လျက်၊ ညောင်ကြစ်အမည်ရှိသော ချောင်းကို ဆည်ငြိန်လေ
သောကြောင့်၊ အပြော ကျယ်စွာသော ရေအယဉ်သည်
ပတ်ပတ်လည်မြီရံလျက်အစဉ်အတိုင်းစီးဆင်း၏။

(င) အနောက်မှာလည်း၊ ဒထက်တောင်ဝန်းနဲ့တောင်
မြို့တို့၏အတွင်းဝယ် ကျောက်ရစ် ချောင်းဖျားကို ဆည်၍၊
ကန်၊ ပိုင်ကြီးတစ်ခုဖြစ်စေ၏။

(စ) မြို့ပြင်မှာလည်း၊ ကျောက်ရစ် ချောင်းရင်းကို
မြင့်စွာဆည်မြောက်၍ ကန်၊ ပိုင်နှစ်ထပ်ဖြစ်စေ၏။

(ဆ) ထိုမှဆည် ချောင်းကြီးချောင်းငယ်အထပ်ထပ်
ခြားလျက် ရန်ကောင် ရန်မရအောင်၊ သူဝီသွားမြစ် ပင်စည်
မြစ်တို့ကိုခြံစွဲဆည်၏။

(ဇ) အရှေ့မြောက်တောင့်မှာလည်း၊ နတ်တောင်မြို့
၏အတွင်းမှ ဆည်ချောင်းကို ကြီးမြင့်စွာအားန့်အားန့် ဆည်၍ မြို့
ထွင်းမြို့ပြင် ပတ်ပတ်သည့် ငြိမ်းစသော၊ ထိုရေသည်
မြို့မြောက်ဘက်မှာ ကို ဖြစ်ကြီး ကဲ့သို့ခြားလျက်၊ အနောက်

မြောက်တောင့်ဝယ်ရှိသော ရှမ်းတောင်မြို့၏ အနီးသို့တိုင်စီး
လေ၏။

(၁၄) အနောက်မြောက်တောင့်မှာလည်း၊ ရှမ်းတောင်
မြို့ပြင်ကိုခြံရံသောရေသည်ကား၊ ကျောက်ရစ် ချောင်းဖျား၊
ဒီးချောင်းယောင်တိုင်အောင် ပတ်ပတ်လည်ပြီး စ၏။

(၁၅) အင်ကြင်းတောင်မြို့ခြင်င်းမှာပင် တတိယက
သော ခရီးအတွင်းငြိပ်ကြီးကို ကျော်လွန်၍ မိ ကြိုးကန် တိုင်
အောင် ကြီးမြင့်စွာ ဆည်လေရာ အခွန်ရှည်ယွစွာသော ပန်း
သုံးချောင်ရေကိုလောင်းထား၏။

(၁၆) ယခုဆိုခဲ့ပြီးသော မြို့ကြီး၏မြောက်ဘက်မှာနား
ပိုင်ရေအမှန်ကား ၂၀-မျှလောက်သော ရက်တို့ဖြင့်သွားသော်
လည်းပခုတ်နိုင်လေရာ၊ အသို့ အခွန်ရှည်သုံးညှိုးယူငြားအံ့။
စည်ချောင်း၊ ကျောက်ရစ်ချောင်း၊ ကတိပါချောင်း၊ ဝက်ပုတ်
ချောင်း၊ ပပွေးချောင်း၊ ငလျှမ်းချောင်း၊ ကြာကုန်းချောင်း၊
မင်းရေရစ်ချောင်း၊ စပါးတုံချောင်း၊ ငရုပ်တောင်ပူချောင်း၊
သစ်တို့ချောင်း၊ ငရှေ့ချောင်း၊ ချီးဈားချောင်း၊ ပန်းနောက်
ချောင်း၊ ကြာကံချောင်း၊ ပေါက်ငင်ချောင်း၊ အုံးချောင်း၊
ရနာနီချောင်း၊ (ရမ်းချောင်းအမည်ရှိသော မြစ်ကြီး၊ ရနာနီ
မြစ်၏အစွန်းကား နာဂသျှတ္တရတိုင်း(အသံငါးပါး)နှင့် စပ်လေ
၏။ ရပ်ချောင်း၊ ပန်နောင်ချောင်း၊ လက်မည်ချောင်း၊ ညောင်
ချောင်း၊ သမင်တက်ချောင်း၊ သင်းတုတ်ချောင်း၊ ဤချောင်း
များကို ဆည်းတပ်မှုးကအခါ သိကြားလာရုံ မလာသ
သောဟုလူတို့ယုံမှားကုန်၏။ ထိုကန်းပိုင်ကြီး၏နိမ့်ကားထောင်

(၁၄)

မကသော ရေပြွန်တို့သည် ပြုံးပြုံးထွက်စီးကုန်၏။ အပြော
ကျယ်စွာသော ပမာဏကို သိစိမ့်ဟူ၍ လှည့်ပတ်သော်ကား
၂၀-မကသောရက်တို့ဖြင့်လည်း မန့်စပ်လေသတည်း။

ထိုမှတပါး တုံမြို့တော်တွင်းငယ် ရေရှင် တက်ကျ စီး
ဝင်လေသည်ကား အရှေ့မြောက်ထောင့်မှ အဋ္ဌန့်ရှည်စွာ
သော အဋ္ဌနန့်မြစ်ကြီးသည် လကျာရပ်လှည့်ပတ်၍ မြောက်
ဦး ဝယ်အကြားဝယ် အနောက်ဘက်စူးစူးမှ ဖြည့်သော ရေ
အယဉ်ကို ရေထက်ဆံ့ရုံသာ ထား၍ ကျားခုတ်တောင် အစ
ဆည်ကြီးအဆုံးမှ လေးထပ်ဆည်ပြန်၏။ လေးခုမြောက်သော
ဆည်ရိုးဆက်၊ ရဲစောင်း၊ ပစ္စင်၊ ရင်လျှောက်တို့ဝယ် လက်
နက်ကြီးသာတို့ကို ဖြည့်စေ၏။ ထိုမြစ်မှ ရေအဟုန်ကိုလည်း
ဆည်ကြီးကို နက်စွာလူးဖောက်၍ ဖြိုင်းဖြိုင်းဝင်စေ၏။ မြို့တွင်း
ဝယ် အနုရုးရှိသော်လည်းရန် မြစ်တို့၌လည်း အသိန်း အသန်း
မကသော လှေတက်တို့ကိုထား၍ အံ့ဘွယ်ကြီးစွာဖြစ်စေ၏။

ကန္တာတွင် အတုမရှိသော လက်နက်ကြီးလေးပါးကို
ပြပေအံ့။ စက္ကောဝုဓ်ဟသက္ကသ ယမဿခုယနာဝုဓ်၊ ဒေါဝေ
သစနုသာဝိ၊ ဒုသံအာဠာဝကဿစ၊ ဟူသောပါဠိအရ သိကြား
လက်နက်ကား ဝရဇိနစက်၊ ယမမင်း၏လက်နက်ကားမျက်စိ၊
ဝေဿဝဏ္ဏနတ်မင်းကြီး၏ လက်နက်ကား သွင် နန့်တောင်း၊
အာဠာဝက၏လက်နက်ကား စုလျားပုဆိုး၊ သိကြားနတ်မင်း
သည် အမျက်ထွက်၍ ဝရဇိနလက်နက်ကို မြင့်မိုရ်တောင်ထိပ်
ထက်ဝယ်အကယ်ပတ်ဘိအံ့။ ဟူသော ထသိန်းမြောက်သောင်း
ရှစ်ထောင် အစောက်ရှိသော မြင်းမိုရ်တောင် ကိုလည်း

အောက်သို့ ထုတ်ချင်းဖောက်လိမ့်သတည်း။ ယမ ဘီလူးမင်း
သည် အမျက်ထွက်၍ ကြည့်ဘိမူကား အထောင်မကသော
ကုန္တာန်ဘီလူးတို့သည် အိုးကင်းပုတွင်နှမ်းကဲ့သို့ဖြစ်ဖြစ်မြည်
လျက် ကြွေလေကုန်သတည်း။ ဝေဿဝဏ္ဏ နတ်မင်းသည်
အသိတရားမရ ပုထုဇဉ်ဖြစ်လာသောအခါ၌ အမျက်ထွက်၍
ပစ်လိုက်သောလွှင်ကန်သောင်းလက်နက်ကား အထောင်မက
သော ဘီလူးတို့၏ ဦးခေါင်းကို ထောင်းရောင်းရောင်းဖြတ်၍
လက်သို့ တဖန်ပြန်လာ၏။ အာဒ္ဒာဝက ဘီလူးသည် အမျက်
ထွက်၍ မိမိကိုယ်၌ရှိသော စုလျားပုဆိုးကို ကောင်းကင်သို့
ပစ်ဘိမူကား တဆယ်နှစ်နှစ် ကာလပတ်လုံး မိုးမရွာသည်
ဖြစ်ရာ၏။ မြေဝယ်တည်းပစ်မူကား ခပ်သိမ်းသော မြက်သစ်
ပင်စ ဟူသမျှတို့သည် ခြောက်ကပ်၍ တဆယ်နှစ်နှစ် လွန်မှ
အထွန်ပေါက်ရာ၏။

သမုဒ္ဒရာဝယ်တည်း ပစ်လတ်မူကား အေးကင်း ထွင်
ရေပေါက်ကျသကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသော သမုဒ္ဒရာရေ ဟူသမျှ
ခန်းခြောက်ရာ၏။ မြင်းမိုရ်ကို ပစ်လတ်တပြီးကား ထိုတောင်
အလုံးသည် အတုံးတုံးအစိုင်စိုင် ကွဲပြားရာ၏။ ဤကဲ့သို့လျှင်
ကန္တာလက်နက်ကြီး လေးပါးဝယ် မြင်းမိုရ်ကိုသော်မှ မ
လောက်ဖောက်စွန်းနိုင်သောသိကြားမင်း၏ ဝရဇိန်လက်နက်
မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ စွန်းနိုင်အံ့သည်ဟူ၍ပင် ဘုရင်မင်းဗာအား
အားထားကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖန်ဆင်းစီရင်တော်မူသည်မှတပါး
မရေမထွက်သာအောင် အထူးထူးသော ဣန္ဒြေရကနာတို့ကို
လည်း ဣစ္စကြာ၍ တို့၌ ပဗ္ဗေသာပင် ပေါက်ဘိသကဲ့သို့လျှင်

များမြှောင်အောင်ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ ကိုကျ တဏှာ ဆန်ရေ
စပါးတို့ကိုလည်း ထိုးပွားသည်ထက်ထိုးပွားအောင်ဖန်ဆင်း
စီရင်တော်မူ၏။ သာသနာ့အင်္ဂါစီးပွား၊ လူသူရဟန်းတို့၏
စီးပွား၊ ပြည်တိုင်းကား၏စီးပွားကိုလည်း ကဲထိုးအောင် စီရင်
စေ၏။ ဆန်းသစ်သောလက္ခဏာမျိုးဖြင့် တ. ဧ. ဧ. ဖြန့်ပွားစေ၏။

ဤကဲ့သို့ ဘုန်း၊ လက်ရုံး-ပညာအဆင့်အခြေနှင့် ငြိည်စုံ၍
ခင်သိမ်းသောအမျိုးလေးပါးတို့နှင့်ညီညွတ်သင့်တင့်စွာသော
ကြောင့် လက်ဝဲလက်ကျာမှ ရန်သူခပ်သိမ်းတို့သည် နေမင်း၏
အရောင်ကြောင့် မိုက်မှောင်ပျောက်လွင့်ဘိသကဲ့သို့ မချဉ်း
ကပ်သို့ နိုင်သည်ဖြစ်သတည်း။

ဤမျှများပြားသော ရေဝင်းတော် ကျောက်တံတိုင်း
မြို့မိုး၊ ပြအိုး၊ ငွေ၊ ရင်တား၊ ကျုံး၊ မြောင်း၊ ကန်းပိုင်၊ ချောင်း
ကြီး၊ သူရဲခို၊ သူရဲပုန်း၊ သူရဲလျှောက်တို့ကို ထိုးကဲလျက် ပြုလုပ်
တော်မူလေသည်။ ဤသို့ ဘုရားအလောင်း မဟာသခင်
သုခမိန်၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာကို မှီလျက် ရန်သူမျိုးမရောက်မှီ
ကပင် မျှော်တင်းမြင်လတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်
မင်းမဆို စစ်မက် ထိုးလာငြားအံ့၊ မြောက်ဦးမြို့တော်ကြီးကို
နိုင်နင်းမည်ကိုထားဘဲဦး၊ ဝင်းတော်အတန်တန်တို့ကိုထော်မှ
လည်း ပေါက်ရောက်ခြင်းမရှိနိုင်ချေ။

ထိုသို့ တာဝဟ်သာနတ်နန်းတမျှ နှိုင်းယှဉ်အပ်သော
မဟာသခင်ဘုရားတော်လာ မဟာဥမင်မြို့ တာနှင့်တူသော
သော မြောက်ဦးမြို့တော်ကြီးဝယ် ဗြဟ္မာမင်း၏ မနောဖြင့်
မိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တော်မူလေသည်။ ဘုရင်မင်းဗာကြီး

သသို၊ သက္ကရာဇ် ၈၉၄ တွင်ထီးနန်းဖိုးစံသည်။ ၈၉၇ တွင်
 ဘင်္ဂ ၁၂ တိုင်းနှင့် ပေါ်တူဂီ၊ ခရေတပ်မတော်ကို အောင်
 မြင်၍၊ ကောင်းမှုတော် ရန်အောင်ဇေယျ ပုထိုးတော်ကြီးခေါ်
 သွင်သောင်းပုထိုးတော်ကြီးကို တည်ထားတော်မူလေသည်။
 ယင်းနှစ်မှ စ၍ ၁၀ နှစ်တိုင်တိုင် မြို့တော်ကို ခိုင်ခန့်အောင်
 ဖန်ဆင်းတော်မူသည်။ နှစ်နှစ်ချကြာလတ်သော် သက္ကရာဇ်
 ၉၀၈ ခုသို့ ရောက်သောအခါ တပင်ရွှေထီးသည် ခိုင်သို့
 စင်ချီလာသည်ဟုသတင်းစကားကြားကြကုန်သည်။ မင်းရွှေ
 ထီးချီလာကြောင်း သိရှိသည်ချက်ချင်း နေ့စဉ်မင်းမျိုးထုံးတမ်း
 စဉ်လာအရ စနည်းနာစေတော်မူရာ ပဋ္ဌမအကြိမ်စနည်းကြီး
 ၃ ရပ်ကို နန်းမြို့တော်အတွင်းတွင် ကြားခဲ့ရလေသည်။

(၁) ပဋ္ဌမစနည်း ကျီးအာ၍ ဧည့်လာသည်။

(၂) ဒုတိယစနည်း လသာသည်ပြန်လည်ဦး၊ အနီးပင်
 ခိုင်ဘင်၊ မိမိသည်။

(၃) တတိယစနည်း အိပ်၍နိန်းလှီးဦးတိုင် ပဲ့တိုင်
 ခိုင်အောင်စိုက်၊ ပေါင်း၊ မိုးဖျားကိုလိပ်လှဲသွင်း။

ဤသို့စနည်းကြီးသုံးချက်ကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်စပ်
 ၍၊ ဈေးကွက်ထားရမည်ဟု အမတ်ပညာဟိ၊ စစ်တကောင်း
 မြို့စား၊ မဟာပညာကျော်ကိုမေးရာ၊ အမတ်တော် ပညာရှိ
 စစ်တကောင်းမြို့စားမဟာ ပညာဈေးကွက်ထုံးသည်ကား (၁)
 ကျီးအာ၍ ဧည့်လာဆိုခြင်းမှာ အရှင်မင်းမြတ်၏ မိန့်ဆုံးကြီး
 ပဲ့တီတာတွင်မြင်သော သားတော်ကုသဝ်မင်းသား၊ တော်၊

အညွှန် စစ်ပင့်ခေါ်သောကြောင့် ညွှန်ကဲ့သို့ခဏသာတပင်ဖြင့်
 ထားလာပါမည်။ (ဤအရာ၌ရာဇဝင်အချို့ တို့ကညီတော်သံတွဲ
 မှီစား မင်းအောင်ဗွ ပင့်ခေါ်၍ လာသည်ဟု ဆိုသည်။
 မင်းအောင်ဗွသည် ရက္ခိုင့်မင်းသားဖြစ်သောကြောင့် ကျီး
 ဟူသောစကားနှင့် မညီချေ။ ထို့ကြောင့် ရာဇဝင်ဟောင်းမှ
 လာသော သားတော်တော်ကီနှင့်သာကိုက်ညီနေသဖြင့်တော်
 ကို ထုတ်ဖော်၍ရေးလိုက်သည်) (၂) လသာသည် ပြန်လီ
 ဖြစ်။ အနီးပင်ရှင်ဘမ်းမိသည်။ ဟူသောစနည်းမှာ အရှင်မင်း
 ကြီးသည် ဣလမင်းကြီး၏ အရိပ်ကဲ့သို့၊ အလွန် သာယာပေ
 မည်။ သို့နှင့်စစ်ချီ လာပါသော်လည်း မအောင်မြင်ဘဲပြန်
 လွှားရပါမည်။ ထို့ကြောင့်ပြန်လီအုံးဆိုပါသည်။ အနီးပင်
 သန်းပင်များပေါများသော အရပ်ဒေသ၏။ အရှင်သခင်ဖြစ်
 သော မင်းအောင်ဗွကို လက်ရဘမ်းမိမည် ဆိုပါသည် (၃)
 မိမိ၏နိမ့် ဦးတိုင်ပဲ့ တိုင် ခိုင်အောင်စိုက် ပေါင်းမိုးဖျာလိပ်
 ထိုသွင်း။ ဟူသော စနည်းမှာအိပ်နေဘိသကဲ့သို့ တိတ်တိတ်
 မနပါ။ သွေကိုငွေချည်ကြိုး ထိမ်းဘိသကဲ့သို့ ဦးတိုင်နှင့် ပဲ့
 တိုင် ဦးကြိုးနှင့်ပဲကြိုးပမာ ကူညီသည့် ပြည်ထိမ်း၊ ပြည်က
 အမတ်ကြီးနှစ်ပါးကိုသာ လက်ဝဲလကျာ ထွက်၍စစ်ခံသော်
 နှိပ်နင်းပါမည်။ ပေါင်းမိုးဖျားကိုထိပ်လိုသွင်း ဟူသည်ကား
 အောင်ဗွဘုရင်စာမည်လမ်းထွင်ရှိသမျှသော အစားဆန်ရေ
 မှီကို နေပြည်တော်သို့ ပြောင်းရွှေ့ သိမ်းသွင်းပါ ဟူ၍၊
 ဖျောက်တင်တော်မူလေသည်။

ရက်ယ အကြိမ်ခြောက် နေပြည်တော် တဝှမ်းလုံး စ

(၁၉)

နည်းနာစေရာ စနည်းတပေါင် တခုကိုထပ်မံ ကြားရပြန်
 လေသည်။ (၁) တပင်မင်းတရား လွန်မှောက်မှား ကုသား
 ကုသားပဲစီးစား ပဲပင်ထက်ကလိန်လိုကျ ကုသားသီဆန္ဒဖြစ်
 ငါတို့ိုင် အောက်ကိုဝင်ခလိုက်ဟူတတည်း။ ယင်းစနည်းတ
 ပေါင်သည်လည်း အမတ်မဟာပညာကျော်အား မေးတော်မူ
 ရာ လျှောက်ထုံးသော်ကား၊ အရှင်မင်းမြတ် နာတော်မူဦး
 လော၊ တပင်မင်းရွှေထီးသည် သားတော်ဘက်၌ စစ်ပင့်
 ခေါ်ချက်အရ မှားပါလေသည်။ ထိုသားတော်သည် ပဲခူး
 မင်းနှင့် ဂူးပေါင်းသည်ကိုပဲစီးစားသည် ဟူပါသည်။ ယင်း
 သားတော်သည် ပဲစင်ထက်မှ လိန်ကျ၍ဘမ်းရပါမည်။ အ
 ရှင်မင်းကြီး၏ ရင်တော်အောက်သို့ ပြေးဝင်လာရမည်ဟူ၍
 ဆိုပါသည်။ ထိုအခါဘုရင်မင်းမြတ်သည် စနည်းတပေါင်
 တို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာတင်ဆိုသောကြောင့် အမတ်ကြီးအား
 ဆင်ပေါက်တစီးနှင့် ပတ္တမြား ထက်စွပ်တကွင်း ဆုပေးတော်
 မူလေသည်။ (ဤအရာ၌ င,ဘင်္ဂါကို င,စင်္ကာဟု ဘချို့ရာစင်
 ခွဲရေးကြသည်။ င,စင်္ကာ မဟုတ်ချေ။ င,ဘင်္ဂါ ဖြစ်သည်။
 င,စင်္ကာမှားမင်းဖာရာကြီး ထက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါ
 မှသာလျှင်၊ ရခိုင်မှ ခန့်ထား၍သံလျှင်မြို့ကိုစားရသောဘုရင်
 ဂျိုမြို့စားတဦးဖြစ်သည်။ မင်းရာဇာကြီး၏ သက္ကရာဇ်သည်
 ကား၊ ၉၅၅ ခုနှစ်မှ ၉၇၄ နှစ်အထိဖြစ်သည်။ တပင်ရွှေထီး
 ရခိုင်သို့စစ်ချီလာသည်ကား၊ သက္ကရာဇ် ၉၀၈ နှစ်တွင်ဖြစ်
 သည်။ ယင်းသက္ကရာဇ်သည်၊ မင်းဖာကြီး နန်းစံသက္ကရာဇ်
 ၈၉၄ မှနတ်ရွာစံသက္ကရာဇ် ၉၁၅ ခုနှစ်ထိနှစ်ပေါင်း ၂၂ နှစ်

တိုင်အတွင်းတွင်သာ သက္ကရာဇ် ၉၀၈ သည်အကျုံးဝင်နေသည်။ ထို့ကြောင့်မင်းဗာကြီး လက်ထက်သာလျှင်၊ တပင်ရွာသီးမင်း စစ်ချီလာသည် ၆,၈၀၀ မဟုတ် ၆,၀၀၀ ဖြစ်သည်။ မင်းဗာကြီးလက်ထက်စစ်မှားသည်ဟူ၍ကြံခံတခါမှမရှိ၊ စစ်နိုင်သည်သာတည်း။)

စစ်သန့်တော်မူခြင်း

အမတ်တော် ပဟာပညာကျော်နှင့်၊ ဘုရင်မင်းမြတ် ကိုယ်တိုင်ရဲမက်ဗိုလ်ပေါ်ဆင်လုံးဖြင်းရုံ တို့ကိုဆင့်ဆို ကာတိုက်အံ့သောငှာ စစ်ဆင်ကြသည်ကား၊ မြောက်ဦးမြို့တော်ကြီးအတွင်းဝယ်၊ ကိုယ်ရံတော် စစ်သူရဲအပေါင်း ၅၀၀၀၀ တို့ကို မြို့တွင်း မြို့ပြင် မြို့ရိုးမြေကယုတ်ပစ္စင်ခံတပ်၊ တောင်ယိပ်ခံတပ် ကျုံးရိုးခံတပ်အစရှိသည်တို့၌ စေ့ငှရုံလင်စွာ၊ အစောင့်အနေ မြို့ကြီးစေ၊ အမတ်ကိုယ်ရံကြီး နှင့်ခါးပိုင်ကြီး နှစ်ယောက်တို့သည်၊ စစ်သူရဲတသိန်းကိုယ်ရံတော် ငါးသောင်းကိုနှင့်တကွ လက်နက်အစုံအလင် တပ်ဆင်လျက် မြောက်ဦးမြို့တော်မှသည်၊ မိဂူကျွန်း ရမျောင်းကျွန်းများ၌ တပ်ကြီးတည်၍ စောင့်စေ၊ သားတော် စစ်တန်းတင် မြို့စား (ယခုစိုင်းတင်ဟုခေါ်သည်) ချစ်နွှာင်း မင်းဖလောင်းကို ခြုံသက်လင်းကဲ၊ ချင်းချော်၊ ခွေးမွေး၊ သေးတူး၊ တဲခွ၊ ချောင်းသား၊ ကံတူး၊ ချုပ်လဟော်၊ တည်းဟူသော ရက္ခိုင့်ပြည်ဘွားအမျိုးသားအပေါင်းတို့နှင့် ရခိုင်ရိုးမ ဘိုးခေါင်တောင်က ဆီးရဲတပ်ကြီးကပ်လျက်စောင့်နေစေ၊ သားဟော်အိမ်ရှေ့မင်းကြီးမင်းတိက္ခာကို သင်္ဘောအစင်း ၃၅ စင်းနှင့် တင်၍ ၁၂ မြို့က ကုလားစစ်သူ

(၁၅)

ရဲများအပေါင်းနှင့် နဂရစ်မော်တင်က စောင့်နေစေ၊ ယင်းသို့ အသီးသီး ခန့်ထားမှအားလုံးသော ရေတပ်ကုန်းတပ်၊ စင်သေဒာပတိ၊ စင်ကဲ၊ စင်ချီ၊ စင်ရဲ၊ အပေါင်းတို့အား ဆင့်ဆိုတော်မူသည်မှာ တောင်ငူ မင်းငွေထီးသည် ရိုးမကိဖြတ် ကျော်လွှက်ရကွို၊ ပြည်တွင်းသို့ ဝင်မိလျှင် တစ်စုံတစ်ယောက်သော တပ်မှူး၊ ဗိုလ်မှူးမှ ဆီးဆိုမထိုက်ရ ခြောက်ဦးရှိ တော်၍ အရှေ့ဘက် လေးမြို့ရပ် ကမ်းခြေသို့ ရောက်မှသာ လျှင် အရပ်လေးမျက်နှာ ဆီးဆိုထားသော တပ်ကြီး၊ တပ်မတော် ဤသည် ဝိုင်းဝန်းပြီး လက်ရတမ်းဆီး ယူရမည်။ ရန်သူမင်းဆိုသောလည်း အသက်ကို မသေစေရ။ လက်ရတမ်းမိသောအခါ သူတပါး နိုင်ငံကို အကြောင်းမဲ့ မသိမ်းယူသင့်ကြောင်း တရားနှင့်ညီစွာ ဆုံးမရမည်ဟု ဆိုတော်မူသည်။

စင်ချီရန်ခန့်ခွဲတော်မူခြင်း

တလွန်လွန်ကွန်မြူးနေသော ရကွို၊ အောင်လံ တော်တို့ ဆုံရာရဲတိုက်ကြီးတက်မှ စင်ခရာ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် တိုက်စသိုက်တိုက်မောင်း အောင်စည်အောင်မောင်း ဒုဗ္ဗာစည်ကြီး ကိုသည် အောက်ပါ စင်ပျင်ဆင်သံဖြင့် ရကွို၊ အာဇာနည်သူရဲကောင်း တို့၏ ရဲဒိတ်ရဲမာန် ဇာတိသွေးတို့ကို လှုံ့ဆော်အားပေးနေပေတော့၏။

ရုဏ်းရောင်တောက်ပြောင်၊ စောဘုန်းခေါင်၊ နိန်ရောင်လရောင်၊ အတူဆောင် ဇာနိန်ရာမရှောင်မိတ္တူဆောင်၊ ရန်နိုင်အောင်။ ၊

(၂၂)

ပြည်ဘောင်ရက္ခာ၊ နွယ်ညောင်ကြက်ပမာ၊ တည်
ထောင်လျက်လာ၊ တေဇာမည့်ပါ။

အာဇာနည်ပြောင်ပြောင်၊ သတ္တိ ဇွဲ ကို ဆောင်၊ ဂုဏ်
ရည်မည့်၊ ဇာနည်မျိုးဘောင်။ ။

ဗီဇအနွယ်၊ ဇာနည်မျိုးဟေ့၊ ညိကြီးလေ၊ အောင်
မည်မထွေပေ။

သူရဲကောင်းမယ် မောင်-ကိုယ် လက်နက်ကိုင်ဆောင်။

အမျိုးဘာသာ၊ သာသနာအရောင်၊ ထွန်းလင်းပြောင်
အောင်၊ သင့်တာဝန်ဆောင်။

(ရက္ခိုင်သေနင်္ဂီမျူဟာ အတွဲကျမ်းစောင်မှ လာ
သည့်အတိုင်းဖြစ်ကြောင်း)။

မောင်တော်ကြီး မင်းတိက္ခာနှင့် မောင်တော် ငါယ်
ကမိဘဘထည်းဖြစ်သော၊ ချစ်နှင်း(မင်းပလောင်းကြီး)တို့
စစ်ချီသွားအံ့သောဌာရက္ခိုင်၊ ရှေးရိုးထုံးစဉ်အတိုင်းမည်း
တော်၏၊ စံရာနန်းမဆောင်ကြီး၏၊ ဝင်းတော်ကို မိမိကိုယ်နှိုင်း
ဝတ်ချစ်တန်းဆာတို့ကိုဝတ်ခြင်း၊ မြင်းတော်ကြီးကိုမြင်းကြီး
မြင်းကဆင်ယင်ခြင်း၊ အစရှိသောစစ်ရဲစစ်ရာ ကျိုးစဉ်လင်စွာ
ဖြင့်၊ တပါတီလှည့်ကာလှည့်ကာတကြိမ် တကြိမ်စီ မည်း
တော်အားဦးချခြင်း၊ သုံးလီသုံးခါ ပြုကြလေသည်။ ထိုပြီး
နောက်မှ ဆုတော်ပန်ဘုရား၊ ဗိုလ်ဗြဲဘုရား၊ ရန်အောင်ဇေယျ
ဘုရားတို့ကို မြင်းတော်နှင့်တကွ ဦးတိုက်ပြီး အသီးသီး တာ
ဝန်ကျရာခရီးသို့ ရောက်သွားကြလေသည်။ ဤနည်းတူအ

(၂၃)

မတ်တော် ကိုယ်ရုံကြီးနှင့် ဒါးဝိုင်ကြီး နှစ်ယောက်တို့ သည်
လည်း၊ စစ်သူရဲတသိန်း ကိုယ်ရုံတော် ငါးဆောင်းနှင့် ဘုရင်
မင်းမြတ်အား၊ သုံးကြိမ်သိုင်ဦးတိုက် ပြီးမှ ဘုရားကို ဝတ်ပြု
ကာ ကျင်းကျိန်သစ္စာဆိုပြီး အသီးသီးချမှတ်ရာ ရေ့သို့ ချီ
တက်သွားကြသည်။ ဤကဲ့သို့အသတ်ရိုးကို ဖွင့်ကာကမ်းနား
တတက်တချက်ညှပ်လျှက် ရန်သူဝင်မိသော အခါတပ်မတော်
တို့ကိုချီတက်ပြီး ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် ကတ္တုပြုဟာ
စုံကတ်ခြင်းမည်၏။ ရေဒွိုင်သေခံပ်ပြုကာကျင်းနှင့် ပြုဟာ
စတ္တုကျင်းတို့နှစ်လှာရှိသည်။

မောင်တော်ကြီးများကို စစ်မြင်းတော် ကိုယ်စီကိုယ်စီ
စီးကာ ခမည်းတော်၏ ရန်သူကို ကာဆီးရန်အတွက် ရှိခိုး
ကန်တော့သည်ကတချက်၊ တိုက်စည်တိုက်မောင်း အောင်
စည်အောင်မောင်း မိုက်ခတ်တီးမှုတ်မည်ကတမျိုး၊ ကမ္ဘာ
မြေကြီးတို့လှုပ်အောင် ဒုဋ္ဌာစည်ကြီးကိုတဟိုးဟိုးတီးခတ်သည်
ကတမျိုး၊ အလုံးစုံကို ကြား မြင်ရသော သမီးတော်
မရွေးဖြူသည် တကိုယ်လုံး နှ့် ကြက်သီး ခြိန်၊ ပြိန်းထကာ
ရေဒွိုင် ဇာဘိသွေး ခန့်သို့သည် ပြင်းပြသော မျက်နှာဖြင့်
ဆက်ဆက်တုန်ကာ၊ မခံမရပ်နိုင်ထောက်အောင် တက်ကြွ
လာလေသည်။ ငါ့မောင်တော်ကြီး များကိုမဆိုထားဘဲဦး
စစ်ကဲစစ်ချီ မူးတော်မတ်တော်တို့မှလည်း ခမည်းတော် ရန်သူ
အားကာဆီးရန် သက်စွန့်ကြိုးပန်း ထွက်တုံချေ၏တကား၊ ငါ
၏ခမည်းတော်စစ်စစ် မှန်ပေလျက်နှင့် ငါ့အားစစ်ချီရန်အမိန့်
မပေးသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ မိန်းမပြင်၍ပင်လော။

(၂၄)

မိန်းမတို့မည်သည့် သတ္တိမရှိဘူးလေသလော။ ဤလောက
ကမ္ဘာ၌မိန်းမအာဇာနည်တို့သည် ဥာဏအားဖြင့်၎င်း၊ ဗလ
အားဖြင့်၎င်း၊ မိမိလင်ကိုဖြစ်စေ၊ ခမည်းတော်မဟုတ်တော်ကို
ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်းကိုယ်ပြု၍ ကိုယ်အမျိုးသား အတွက်
ဖြစ်စေ၊ သက်စွန့် ဟိုးပန်းဆောင်ရွက်၍၊ အောင်မြင်ဘူးသည်
ကို ဇာတ်နိပါတ် ဝတ္ထု ရာဇဝင်တို့၌ ထင်ရှားရှိတုံပါ၏။ သို့
ဖြစ်ပါလျက် ငါ၏ ခမည်းတော်သည်၊ ငါ့အားစစ်ချီရာ၌ခွင့်
မပြု သည့်ဘေးအကြောင်းထူးပါပေ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း
အကယ်ပင် သမီးအား ချစ်မြတ် နိုးသည်လော၊ သို့တည်း
မဟုတ် စစ်မက်အင်္ဂါပြည့်စုံ၍ နေပြီဖြစ်၍ပင်လော ငါသည်
ခမည်းတော်ရန်သူကို မတိုက်ခိုက်ပါမူကား၊ ခမည်းတော်၏
သမီးကောင်း မှန်ပါဦးမည်လော၊ မိဘနှင့် သားသမီးသည်
ပါရမီဆုံစီးရာဖြစ်သည်။ အလောင်းတော် ဝေဿန္တရာမင်း
နှင့် မန္တဝီဒေဝီ၊ သားတော်ဇာလီမောင်၊ သမီးတော်ဂဏ္ဍာဇိန်
တို့သည်ဆိုးလျှင်လည်းအတူ ဟုအုတ်တချုပ်တည်းဝင်္ကဗေ၊
တောင် စခမ်း၌၊ ဒုက္ခ ခံဘူးသည့် သက်သေ သာဓကကို
တောက်လျှက်၊ ငါသည်လည်း မောင်တော်တို့နှင့်အတူသေ
လျှင်လည်းသေစေ စစ်ချီဘွက်ရန်ခမည်းတော်အားပန်ကြား
ပါအံ့၊ ခမည်းတော်နှင့်တကွတိုင်းပြည်ကြီးသည် သူတပါး
မင်းတို့၏ လက်ထွင်းတို့ သက်ဆင်းရလျှင် ငါကားလွတ်ပါ
မည်လား၊ ငါသာလျှင်သမီးတော် ဟူ၍သိမ်းပိုက်ခံလတ္တံ့၊
အများသော သူတို့ထက် ပို၍သာလျှင်ငါ၌ အရေးကြီးမား
သွားသည်။ ယခုပင်လျှင်ချက်ချင်းခမည်းတော်ထံဝင်၍၊ စစ်ခွင့်

(၂၁)

ပန်မှကောင်းမည်ဟု၊ သိဝိဇ္ဇာန်ချပြီးလျှင် မေည်းတော်အား
ပန်ကြားလေ၏။

ပဌမအကြိမ်သမီးတော်စစ်ပန်ခြင်း

ဘုန်းကြီးသည် ဘဝလျှင်-ဘဝကြောင့် သမီးတော်
အား၊ ခွင့်မပြုပါသနည်း။ တမိတဘတည်းမောင်နှမ ရင်းချာ
ဖြစ်သော မောင်တော်ချစ်နှောင်း (မင်းဖလောင်း) ကိုကား
စင်ချီလွှတ်ပါ၏။ အကွန်အား မလွှတ်ခြင်းမှာ မိန်းမဖြစ်၍ပင်
လော၊ စင်ရှုံးရန် မိန်းမတို့လွှတ်ပါမည်လော၊ အကယ်၍
တိုင်းပြည်ကြီးကျဆုံးလျှင် မိန်းမတို့လွှတ်သည် ဟူပါမူကား၊
အကွန်သည် မှေးတိုက်ဘဲနေပါအံ့။ သို့တည်းမဟုတ် မိန်းမတို့
မလွှတ်ပါမူကား အကွန်တိုက်ခိုက်ပါအံ့ခွင့်ပြုတော်မူပါ။ ဤ
သို့သမီးတော်စစ်ပန်ခြင်းကို မေည်းတော် ငြင်းပယ်လေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် သမီးတော်စစ်ပန်ခြင်း

သို့တည်းမဟုတ် သမီးတော်သည် စင်ချီအံ့သောဌာ
လက်ရုံးရည် နှလုံးရည်မရှိသည်ဟု ထင်မှတ် ပါသလား။
သမီးတော်၏ တတ်ပြီးသောအတတ်တို့သည်ကား ဆင်စီးအ
တတ်၊ မြင်းစီးအတတ်၊ ခါးသိုင်းအတတ်၊ ဂွားကအတတ်
မာယာအတတ်၊ တို့နှင့်တကွ သေနင်္ဂါဖြူဟာ ဖြူဟာနှင့်
ကျမ်းတို့ကိုလည်း အလုံးစုံတတ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ လောက၌
ယောက်ျားမိန်းမဟူသည်ကားမကွဲပြားချေ။ အသွင်အားဖြင့်
ကွဲပြားသော်လည်း နှလုံးရည်လက်လုံးရည်ရှိပါမူကလောက
၌ အကျိုးသက်ရောက် သည်ချည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှ

(၂၆)

တပေါ် အတတ်ချင်းတူပါလျှင် မိန်းမတတ်သည် ယောက်ျား
တတ်သည်ဟူ၍ မကွဲပြားပါ။ ခါးအတတ်သွံ အတတ်၊ ဆင်
စီးအတတ်၊ မြင်းစီးအတတ်၊ တို့တွင်လည်း ပညာအားနှင့်၊
ဗလအား တို့သာဖြစ်ပါသည်။ ပညာအားနှင့် ဗလအားတို့
သည် မိန်းမတို့၌ မရှိကောင်းပါလော့။ ရှိကောင်းပါမူကား၊
မောင်တော်တို့နည်းတူ သမီးတော်အား စစ်ချီရန် ခွင့်ပြုပုံ၊
ခမည်းတော်ဘုရား၊ ခမည်းတော်သည် ဆိုက်ဆိတ်ငြင်းပယ်
တော်မူလေသည်။

တတိယအကြိမ် သမီးတော်စစ်ပန်ခြင်း

အသို့နည်းခမည်းတော်ဘုရား သမီးတော်၏ သတ္တိကို
တော်ပြောပါအံ့။ သမီးတော်သည် ၃ နှစ်အရွယ်ကပင် အထိန်း
တော်ကြီး၊ သိန်းခေါင်မ နှင့် မောင်တော်ကြီး မင်းတိက္ခာ
(မင်းဒိဃာ) အိမ်တော်ဝယ် စီးတော်ဆင်ဦးကင်း၌ ပြီးကင်းဖုန်း
လွှာကိုမြင်သော အခါ ပြီးကင်းဖုန်းလွှာထက်၌ ရပ်လျက်ဆင်
ကိုစီးချင်သည်။ ထိုရောအခါမောင်တော်ကြီးက အကယ်ပင်
ဆင်ဦးကင်း၌ တင်လိုက်ပါသည်။ ဆင်တော်ဦးကင်း၌ သမီး
တော် ရပ်သည် နှင့် တပြိုင်နက် ဆင်တော် ကြီးမှာ
ကြိုးကြာသံကဲ့သို့ ငြင်းငြိစွာ အသံဖြင့် နှံ့မောင်းကိုမြှောက်ကာ
ကြွေးကြော် လေသည်။ ယင်းအချက်ကို သမီးတော်သည်
မကြောက်မလန့်ဘဲ စစ်အေးကိုသိဆိုလျက် ဆင်ဦးကင်းကိုမြေ
နှင့်ဆောင့်လေသည်။ ဤအခြင်းအရာတို့ကို မြင်တော်မူသော
မောင်တော်ကြီးမှာ ငါ့နှုမဝဟန်သည် စစ်သူရဲဖြစ်လတ္တံ့ ဟု

(၅၇)

နိမိတ်ဘတ်ပါ၏။ ထိုမှတချက်မြင်း တော်ကြီး တင်းကုတ်သို့
ရောက်သောအခါ တဖန်စီးချင်ပြန်သည်။ မောင်တော်ကြီး
လည်း နောက်ကုန်းပေါ်သို့ တင်ပြန်သည်။ မြင်းတော်သည်
မောင်တော်ကြီးမှတစ်ပါး၊ သူတထူးစီးသည်ကို တကြိမ်တခါ
မှမနာလိုသောကြောင့် တင်းကုတ်တော်မှ ထွက်၍၊ တဟုန်
တည်းခံအိမ်တော်ကို ၃ ပတ်လှည့်လျက်ပြေးပါသည်။ ယင်း
အခါတခုသော ကုန်းမွှေးကိုဆုတ်ကိုင်ပြီး လိမ့်မကျစေရန်၊
သတိကိုမြဲစွာထားပါသည်။ သုံးပတ်စေ့၍ တန့်သောအခါ
မောင်တော်ကြီးမှာ ဟက်ဟက်ပက်ပက်ရယ်မောပြီး ငါ့နှမ
ငါယ်သည် ပြည်၏အကျိုးကို ဆောင်နိုင်သော စစ်သူရဲဖြစ်
လတ္တံ့ ဟုရုတ်ယူအကြိမ်နိမိတ်ဘတ်ပါသည်။ ယင်းအကြောင်း
ကို မောင်တော်ငါယ် ချစ်နှောင်းအား မောင်တော်ကြီးပြော
ရာ မောင်တော်ငါယ်သည်အထူး ချစ်မြတ်နိုးရကား။ ထိုနေ့
မှစ၍၊ တဆယ်ခြောက်နှစ် အရွယ်ရောက်သည့် တိုင်အောင်၊
စစ်မက်အင်္ဂါအတတ် ဆင်စီးအတတ်၊ မြင်းစီးအတတ် တို့ကို
သင်ကြား လေသည်။ ထိုအကြောင်းကို မယ်တော်ကြီး
စောသန္တ သိသောအခါ ဟုတ်ပေ၏ ငါ၏သားတော်-မိခင်
သည် သမီးတော်ကို ပဋိသန္ဓေ နေသောအခါ အသွန်နက်
သောသိဉ္ဇည်းတောင့်ဝဲကြီးကိုအကြိမ်များစွာကူး၍မက်သည်။
ငှာရောင် ဝါးရောင်တနန်းလုံးငြောင်မျှ မြင်မက်သည်ဟုပြော
လေသည်။ သားတော်ချစ်နှောင်းမှာ ထပ်လောင်းလျက်
ကျမ်းဂန်အမျိုးမျိုးကို သင်ကြား ပေးပြန်သည်။ ထိုမှတစ်ပါး
အရှင်မင်းကြီး မယ်တော်၏ အိမ်မက်ကို ကြားရသော သမီး

(၂၀)

တော်မှာ ယင်းသိဉ္စည်းထောင့်ကို ကူးလိုသော စိတ်သည်
 ဖြစ်ပါသည်။ ချက်ချင်းပင် ရေကူး အတတ်ကို သင်လျက်
 သိဉ္စည်း တောင့်ဝဲကို လက်ထွတ်ကူးပါသည်။ ထိုနောက်
 ကလေးကိုချီ၍ကူးပါသည်။ ဘိုနောက်အထိမ်းတော် ကြီးကို
 ချီပိုးလျက်ကူးပါသည်။ ဟံ့ကုလိလက်ရုံးသည် အားဖြင့်စွမ်း
 ဆောင်နိုင်သော သမီးတော်တပါး ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်ပင်
 ခမည်းတော်ခွင့်မပြုပါက မအိမ်မစားနိုင်သော ရောဂါဖြင့်၊
 သမီးတော်သေရပါအံ့။ ခမည်းတော်ချစ်မြတ်နိုးသည် မှန်မမူ
 ခွင့်ပြုပါလေဘူး။ ထိုသို့ တတိယအကြိမ်မြောက် စစ်ပန်ရာထွင်
 ခမည်းတော်သည် ယွဲဖယ်ခြင်း၌ မတတ်နိုင်ရကား ကောင်း
 မြတ်သောအရာတို့၌ သူတတ်ကောင်းတို့သည် နှစ်ကြိမ်သာ
 ငြင်းဆိုနိုင်သည်။ အကျိုးအကြောင်းနှင့်စစ်လျှင်ကား သုံးကြိမ်
 ကိုမငြင်းဆိုနိုင်။ သူတော်ကောင်းတရားနှင့်ညီစွာ သမီးတော်
 အား သက်သာရာရစေခြင်း၌ “ဗြိုင်းစရာတပ်” (ဗြိုင်းစရာ
 တပ် ဟုသည်ကား အလိုရှိသောအခါ ကူညီနေ ဖွဲ့ထားသော
 အထူးတပ်ကိုခေါ်သည်) အနေနှင့် ချီတက်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူ
 လေသည်။

အခွင့်သုံးပါးကိုတောင်းပန်ခြင်း

ထိုသို့ခမည်းတော်၏ခွင့်ပြုချက်ကို ရှင်ပြီသော မျက်နှာ
 နှင့် အားရဝမ်းမြောက်ကာ ခမည်းတော်၏ ခြေတော်စုံကို
 ဦးဖြင့်တိုက်လျက် ရှိခိုးလျှောက်ထားလေသည်မှာ မြင်းမိုရ်
 တောင်ဦးမကုကျူးသည့် ကျေးဇူးကြီးမားလှစွာသော ခမည်း

၇၅

တော်ဘုရား၊ သမီးတော်အားခွင့်ပြုသည်ကားမှန်ပါ၏။ ခွင့်ပြုသည့် အမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်ထက် ရွက်ဆင်လျက် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ထိုသို့ဖြစ်လင့်ကစား အဟင်္ဂရိလျက်နှင့် မစားရသောသူ၊ အဝတ်ရှိလျက်နှင့် မဝတ်ရသောသူ၊ ရေမရှိသောကန်၊ ဆန်မရှိသောစပါး၊ တံခွန်ကုက္ကဒ်မရှိသောဘုရား၊ ပြည်မရှိ သာ ဘုရင်၊ လင်မရှိသော မိန်းမတို့သည် အချိုးအနှီးအကျိုးမရှိ ကင်းမဲ့ ဘိသက္ကံသို့ တပ်ကြီးတောင်တာ တည်ပြီးလျက်နှင့် အောင်မြင်းမရှိသော စစ်တပ်သည် အချိုးအနှီးတည်း အောင်မြင်းမရှိသော စစ်တပ်သည် အစားရှိလျက် တော်သောသူနှင့်တူ၏။ အဝတ်ရှိလျက်နှင့် ပြတ်သော သူနှင့်တူ၏။ သို့ဖြစ်ပါ၍ တပ်ကြီးတောင်တာဖွဲ့စည်းပြီးလျက်နှင့် ခမည်းတော်၏ရန်သူကို မတိုက်ခိုက်ရပါမူကား ဘေးအကျိုးရှိပါအံ့တော့နည်း။ သမီးတော်သည် လက်ရုံးရည်၊ နှလုံးရည်တည်းဟူသော ခွန်အားစွမ်းပကားနှင့်လည်း ပြည့်စုံပါသည်။ အကျိုးအကြောင်းနှင့်လည်း ဆိုက်ရောက်နေပါပြီ။ ထိုက်ခွင့်ရှိလျှင် တိုက်ခိုက်ရပါမည်။ အကယ်၍ မတိုက်ရဘဲ အောင်မြင်ပါမူကား အောင်မြင်ပါစေ။ သို့တည်းမဟုတ် အရေးအခွင့်အလျောက် တိုက်အံ့သောအရေးကျရောက်ဘိမူကား သုံးပါးသောအခွင့်အရေးကို ပေးတော်မူပါ ခမည်းတော်ဘုရား ဟုလျှောက်ထားလေသည်။

သမီးတော်၏လျှောက်ချက်ကိုခမည်းတော်သည်ဖြင့် မပယ်သာသဖြင့် သမီးတော် ၏ အခွင့်သုံးပါးကို ထင်လင်းစွာ လျှောက်ကြားတော်မူလော့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုသောအခါ

(၃၀)

ဘုန်းတော်ကြီးလှသည့် ကျေးဇူးအရှင်မွေးတခင်.....

(၁) သမီးတော်သည် အကယ်၍ တိုင်းပြည်နှင့်တကွ အမျိုးပါ နှစ်နာအံ့သော အရေးအကြောင်း ကျရောက်ခဲ့သော် ရက္ခိုဏ်အမျိုးသမီးတို့၏ အသက်သေသော်လည်း အရှက်ကို မခံဟူသော ကိုယ်ကျင့်တရားကို စွန့်လွှတ်၍တိုက်ပါရစေ။

(၂) မလွဲ သာသော အကြောင်း အရာ ကျရောက်ဘိမူကား ခမည်းတော်အား မလိုမုန်းထားသော စကားတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့သည့်စကားတို့ကို ပြောဆိုရပါအံ့။ ဤအပြစ်တို့ကိုခွင့်ပြုတော်မူပါ။

(၃) ကိုယ်နှင့်စပ်သောအကျင့်၊ နှုတ်နှင့်စပ်သောအကျင့် ပြည့်နှင့် စပ်သော အကြောင်းအရာ တို့ကိုလည်း စစ်နိုင်အံ့သောငှါ စိုးစိုးမျှ စွန့်လွှတ်ရပါအံ့။ ဤအကြောင်းသုံးပါးကို ခွင့်ပြုတော်မူပါ။

ထိုသို့ သမီးတော် လျှောက်တင်သောစကားကို ခမည်းတော် မင်းကြီးမှာ တစ်မတော်ကြီး ဆင်ခြင်စေဟူသောအမိန့်ကို ထုတ်ဖိုန့်ပြီးသည့်၍ အခြား၁၂ ပါဝင်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့် ငါ၏သမီးတော်မှာ စစ်နိုင်ရာသည် အကြောင်းတရားကို ရှေ့ရှုလျက် ဣတ္ထိယတို့၏ (၄၀)သော မာယာအရာ စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်စေဟူ၍ ခွင့်ပြုတော်မူလေသည်။

(၃၁)

သမီးတော်စစ်တိုက်ခန်းနှင့်

မူးတော် မတ်တော်များ စစ်ချီခန်း

အားလုံးသော ဗိုလ်မှူး တပ်မှူးတို့သည် မိမိတို့၏
တာဝန်ကျရာ ထိုထိုသောအရပ်ဒေသသို့ အသီးအသီး ချီတက်
တော်မူကြလေသည်။ တေ င်ငူမင်းတရား၏သားသည် သက္က

(၃၂)

ရာဇ် ၉၀၈-ခု ထပ်တွဲလဆန်း ၂-ရက်နေ့တွင် တောင်ကုတ်
လမ်း၊ အမ်းလမ်း၊ နှစ်ထွယ်တို့မှ တဖြောင့်တည်း ချီတက်လာ
လေသည်။ လမ်းတွင် အနှောက်အယှက် မရှိသောကြောင့်
ရခိုင်ပြည်ကြီးအလုံးစုံကိုသိမ်းပိုက်လိုက်ပြီဟု သေသင်းသောင်း
ကြော်ကြော် အောင်စည် အောင်မောင်းတီးခတ်ကာ အဓိပ
နစ်မြစ်ကြီး၏ လကျာဘက် ကမ်းခြေ မြိုင်းတိုင်း ခတ်တော်
တောင်ခြေရင်းဝယ်တပ်စွဲတန့်ရပ်ကာနေလေသည်။ လဆန်း
၃-ရက်နေ့ မြစ်ကိုကူးကာ လောင်းကြက် မြို့တော်ဟောင်း
ရာ၌ အခိုင်အခန့်တပ်ကြီးတည်ပြီးမှ မြောက်ဦးမြို့တော်ကြီးကို
တိုက်လေသည်။ ရက်၌တို့၏ကတ္တုပြုဟာနည်းဖြင့်ချီတက်
တိုက်ခိုက်လာသော အမတ်တော် ကိုယ်ရံကြီးနှင့် ခါးပုဂံကြီး
နှစ်ယောက်တို့သည် မီးငူကျွန်း၊ ရမောင်ကျွန်းများမှ တပ်တို့
ကို ချီစေလျက် မင်းအံ့ထီး၏တပ်နောက်မှ ပိုင်းဝန်း ထားလေ
သည်။ သားတော်စစ်တန်းတင် မြို့စား ချစ်နှောင်း မင်း
လောင်းသည် မြို့သက်၊လင်းကဲ ချင်း၊ ချော်၊ ဇွေးမွေး၊ လေး
ထူး၊တဲခွ၊ ချောင်းသား၊ ပတူး၊ ချုပ်စေဟော် တည်းဟူသော
အမျိုးသားတပ်ပေါင်းခုနစ်နှင့် မိုးခေါင်တောင်တပ်ရင်းစခမ်း
မှ တောင်မိုင်ခုနစ်ခရိုင်အလုံးကိုပိတ်ဆို့ကာ မင်းအံ့ထီး ပြန်
မထွက်နိုင်အောင် ပိတ်ဆို့ပိုင်းဝန်းထားလေသည်။ တောင်
စဉ်မြို့ရွာတို့၌ နေအိမ်တို့ကို လူမနေစေဘဲ လူအပေါင်းတို့ကို
ပြောင်းရွှေ့ထားလေသည်။ ပေါင်းမိုးဖျားကို လိပ်လျှံသွင်း
ဟူသော စနည်းတပေါင်အရ စပါးဆန်ခေ အစားအစာ တို့
ကိုလည်း ရှာမရအောင် သိမ်းဆည်းထားလေသည်။ မသိမ်း

(၃၃)

ဆည်းနိုင်သောစပါးဆန်ရေတို့ကို မင်းကျင့်တရားနှင့် ညီစွာ
အတိုးအပေး၍ မီးတိုက်ဖျက်ဆီးလိုက်သည်။

မင်းရွှေထီးသည် လောင်းကြက် မြို့တော်ဟောင်းတွင်
တစ်စွဲနေသော တပ်မတော်မှနေ၍ မြောက်ဦးမြို့ကို တိုက်လေ
ရာ ယခင်ကပင် မဟာဥမင် မြို့တော်ကဲ့သို့၊ စီရင် ဖန်ဆင်း
ထားသည့်၊ ရဲလောင်း-ပစ္စင်-ရင်တား-မြို့ရိုး တံတိုင်းတောင်
ထိပ်ထောင်ထွန်တို့မှနေ၍၊ ပြောင်း၊ မီးပေါက်လေး၊ မြား
စပါး တို့ဖြင့်အတန်မရ ပစ်ခတ်ငွေရာ မင်းရွှေထီးတပ်မှာ
အသေအပျောက် များသဖြင့်၊ တစ်ရင်းသို့ ဆုတ်ခွာ ရလေ
သည်။ ဤသို့အကြိမ်ကြိမ် လာရောက်ပစ်ခတ် သော်လည်း
ရွှေမြို့တော်အတွင်းမှထွက်လိုက်ခြင်းမရှိချေ၊ မြို့တော်၏တံခါး
ကို ပိတ်ဆို့ခုံနေလေသည်။ ကျုံးမြောင်းလည်းနက်၊ မြို့ရိုး
ကလည်းမြင့်သဖြင့် မင်းရွှေထီးတပ်တော်မှာ မြို့တွင်းသို့ဝင်
ခြင်းငှာလည်း မထတ်နိုင်၊ ထိုရောအခါ မင်းရွှေထီးတပ်မှ
တစ်ခွဲ တစ်ထွက်ပြီးမြို့တော်ကို ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်မှ အောင်
မြင်မည်ဟု၊ တိုင်ပင်စီရင်ကြလေသည်။

တနေ့သ၌၊ နေလုံးထန်းတဖျားခန့်ဝင်ချိန်တွင် မိုးသား
တိမ်လိပ်တို့သည် ကောင်ကင်ပြည့် ယှဉ်နေ၏။ မီးခိုးမြူရိုး
တို့ဖြင့်၊ နိုင်းညိုသော အာကာပြင်ဝယ်၊ ကျောက်ကောင်း
ရတနာ စီအပ်သော နန်းမပြဿန် မှန်ကင်းကြီး သည် ကွယ်
အပ်သော မြူခိုးဟပ်မိသော နေရောင်ဖြင့် မြင့်မြင့်မားမား
ငှါးငှါးစွင့်စွင့် ထင့်တယ်သော ရေခွံငြိမ်းရောင် ကိုဆောင်
လျက်နေပေ၏။ ဤမျှသာသာသော၊ ရွှေမြို့တော်ကြီး အတွင်းမှ

မြေကြီး အက်ကွဲဘနန်း ပေါက်ကွဲသော အမြောက်သံတို့
သည်၊ ပေါ်ထွက်လာလေသည်။ ပေါက်ကွဲသံကြားရာသို့
မိုးရိမ်ကြီးစွာဖြင့် အစဉ်မပြတ် ကြည့်ရှုနေရသည်ကား မင်း
ရွှေထီးတပ်မှ ဗိုလ်မှူးများဖြစ်ပေ၏။ ထိုရောအခါ အလွန်
ကြေကွဲဝမ်းနည်းဘွယ် ကောင်းသော၊ လူတစ်စုတို့သည် အစု
လိုက် အစုလိုက် ငိုယိုမြည်တမ်းကာ ချွေးမြီးတော်၏ အခွေ
တံခါးမှထွက်လာကြလေသည်။ ကလေးသူငယ်အထုပ်အပိုး
တို့ကို ချိန်းရသည်ကတချက် ကိုယ်ထက် ခြေတောက်တို့၌၊
ကြိမ်ခါးအရိုက်ခံရသည်ကတမျိုး၊ နေဝင်ချိန်၌၊ ထွက်ပြေးရ
ခြင်းကတဖန် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ကြေကွဲဝမ်းနည်းဘွယ်သော
စကားတို့ကို ငိုယိုမြည်တမ်းကာ၊ ကယ်မည့်သူရှိရာသို့ထွက်
ပြေးကြလေသည်။

ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် ထွက်ပြေးလာကြသော သူ
တို့ကို၊ မင်းရွှေထီး တပ်မတော်မှ၊ အကုန်လုံး ဘမ်းဆီးစစ်
ဆေးလေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ထွက်ပြေးရသနည်း၊
သင်တို့သည်အချိန်မတော်ထွက်ပြေးရခြင်းမှာ၊ အကြောင်းအ
သို့နည်း။ ခြေလက်-ကြော-ရင်တို့၌ ရိုက်ခတ်ခံရသည်ကား
အဘယ်အထွက်ကြောင့်နည်း။ သင်တို့သည် အကြောင်းစုံကို
ငါတို့အား ပြန်ကြားလေလော့။ ဤသို့အကြိမ်ကြိမ်မေးငြား
သော်လည်း၊ အကြောင်းစုံကိုပြောနိုင်သူမရှိချေ။ အကြောင်း
မသက်သက်ဖြင့်၊ အထွန်တို့အား၊ ရိုက်ပုတ်နှင်ထုတ်ပါသည်
သိသမျှသော အကြောင်းကိုပြောလျှင်လည်း၊ အရှင်သားတို့
စစ်ပွဲနိုင်လျှင်ကား ကောင်းပါ၏။ သို့တည်းမဟုတ် မင်းဗာ

(၃၅)

ဘုရင်သာဓိင်နဲ့ပါမူ အကျွန်တို့အားလုံးရဲ့သေရပါအံ့ ဟုပြောဆိုလေသည်။

ဗိုလ်မှူးတစ်မှူးတို့သည် သူတို့လျှောက်တင် ချက်ကို အလုံးစုံကြားသောအခါ၊ မြို့ထွင်းအနေ အထားအကြောင်း အရာတို့ကို အလုံးစုံသိလိုစေနှင့်၊ ပြေးလာသော လူစုအနက် တစ်စုတစ်စု၊ တစ်အိမ်ထောင်စီတစ်အိမ်ထောင်စီကို ချော့မော့ လှည့်ပတ်ကာ မေးမြန်းလေသည်။ တစ်ခုသောမိသားစုတို့တွင် ရုပ်ရည် အဆင်းချောမော ပြေပြစ်လှသော သမီးပျိုလေး တယောက် ပါရှိလေသည်။ ယင်းမိန်းမပျိုမှာ ညစ်ပယ် လှသောအဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်လျက် စိမ်းကြေးနောင်ဒါဏ် ရာဒါဏ်ချက်တို့သည် များပြားလှပေသည်။ မိခင်ဘခင်တို့ မှာလည်း ကြီးဖြင့်တုတ်နှောင်သော ဒါဏ်ရာဒါဏ်ချက်တို့ သည်အမာရွတ်တင်ကုန်၏။ ၎င်းမိသားစုတို့အား ဤသူတို့ သာလျှင် အလွန်နာကျည်းသော သူများဖြစ်သဖြင့် ဟုတ် တိုင်းကိုပြောလိမ့်မည်ဟု များစွာချီးပင့်မေးမြန်းလေသည်။ မိန်းမပျိုသည် လွန်းမင်းစွာ ငိုရှက်လျက် ပြောလေသည်မှာ၊ (ယုတ်လှသော မင်းဗာဘုရင်စုတ်သည် အာဇာနည် မောင်ကြီး နှစ်ယောက်ကို ခက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ပါသည်။ အကျွန် တို့မိသားစုနှင့် ဆွေမျိုးအားလုံးကိုချည်နှောင်ကာရိုက်ပုတ် ထောင်းထုသတ်ဖြတ်ပါသည်။ အကြောင်းမူကား မြို့စောင့် တစ်စုလုံး မြေကတုတ်တူးခြင်း၊ ကျောက်တုံး သယ်ခြင်း၊ ဝန် ပစ္စည်းများကို ထမ်းရွက်ပို့ဆောင်ခြင်း၊ တို့ကို နေ့ညဉ့် မခွာရှောင် ပြုလုပ်ရပါသည့် အကျွန်၏မောင် နှစ်ယောက်မှာ၊

အလွန်ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သည်နှင့် ခေတ္တမျှ နားနေခိုက်၊ အမတ်
တော် သေနာပတိမြင်သောအခါ၊ ရန်သူ၏ ဘက်တော်သား
ဟူ၍ မညွှာမတာ ဂရုဏာကင်းမဲ့စွာ ရက်ရက် စက်စက်
သတ်ဖြတ်ပါသည်။ ဆွေမျိုးအလုံးစုံ ကိုကိုသည်း ချိန်ပုတ်
ထောင်းထုလျက် နှင်ထုတ်ထိတ်ပါသည် ဟုပြောပြ၍၊ ထို
စကားကို မင်းရွှေထီး၏ ဗိုလ်မှူး ကြားသောအခါ ဤသို့
ဆိုလျှင် ငါ့နှမငယ်သည် မြို့တွင်း၌ ခံထပ်မြေကတုတ်တို့
ထည်ရာကိုငါ့အား ညွှန်ကြားပါလော့။ ငါ့နှမငယ်နှင့်တကွ
ဆွေမျိုးကိုယ်ပါ စစ်ပွဲအောင်မြင် ပြီးသည်နှင့်၊ တပြိုင်နက်
သုကောင်းပြုပါအံ့။

ဗိုလ်မှူးကြီး၏ စကားကို အကျွန်ုပ်တို့ မယွဲမဖယ်
လိုက်နာ ဆောင်ရွက်လျက်၊ ဤယုတ်မာသွေးသော မင်းအား
ပြည်ကြီးနှင့်တကွ မင်းကိုဘမ်းမိအောင် အသက်စွန့်၍ ကြိုးပမ်း
ပါမည်။ အကျွန်ုပ်တို့ညွှန်ကြားရာကို စစ်ချီပါလော့ဟုဆို၍၊ ဗိုလ်
မှူးသည် အလွန်သဘောကျလျက် မိန်းမပျိုနှင့်တကွ ဆွေမျိုး
အားလုံးကို အဝတ်အစား ပေးကမ်းတော်မူလေသည်။ ဆွေမျိုး
များတို့သည် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နှင့် နေထိုင်ကြလေသည်။ မိန်းမ
ပျိုငယ်မှာ တနေ့ထက်တနေ့ ဝိုင်းဝန်းသောမျက်နှာ၊ ငြည့်
မြိုးသောအသားအရေ၊ စင်ကြယ်ဖြူနုဖွားသောသွား၊ ညိုမှောင်
သောမျက်ခုံး နီရဲသောနှုတ်ခမ်း၊ မဲနက်ရှည်လျားသောဆံပင်၊
မွေ့ညက်သော အသားအရေတို့ဖြင့် နတ်မိမယ်ကဲ့သို့ ထွေ
လေသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီးမှာ တနေ့ထက်တနေ့ ချစ်ကြွင်းဝင်
ကာ အသဲစွဲအောင် ချစ်မိခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် မိဘမောင်

(၁၇)

နှမလေးဦးကဲ့သို့ ဖုန်းအုပ်နေသောအချင်းကို စင်ပွဲကြီးပြီးခါမှ လက်စတုံးပါတော့အံ့ဟု ရည်မှတ်ထားလေသည်။ အစစ အရာရာ မိန်းမပျိုငယ်မှာ တတ်အားဝမျှ အမှု အရာ တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်လေသည်။ တနေ့တနေ့နှင့်တလကုန်လပြီ လူသားတို့၏ သဘာဝအတိုင်း ချစ်ခင်စွဲလာကြသည်။

တနေ့သ၌ မိန်းမပျိုငယ်သည် အိမ်ရာပေါ်တွင် လဲလျောင်းကာ မိမိ၏ ကြံစည်ချက်တို့ကို ထွေးတော့ တင်းတလျက် မျက်ရည်များ အသွယ်သွယ်ကျကာ ပိုကြွေးနေလေသည်။ မကြာမှီအတွင်း ဗိုလ်မှူးကြီးရောက်လာ၍ မိမိသော မျက်ရည်ကိုမြင်သောအခါ အဘယ်ကြောင့် နှမငယ်ပုဆွေးနေရသနည်း၊ ငါသည် နှမငယ်နှင့် ဆွေမျိုးအတွက် အသက်ပင်ပြုန်းပါစေတော့၊ တနေ့နေ့ နှမငယ်သည်အထူးအမြတ်သို့ ရောက်ပါအံ့၊ ယခုလည်း နှမငယ်သည် မိုက်လှသောမင်းထံမှလွတ်လျက် ချမ်းစွာနေရသည်မဟုတ်လော။ စုံတခုကိုမျှ မထွက်ပါနှင့်ယခုပင်လျှင် နှမငယ်၏ကိုရာကိုပြောပါတော့၊ ငါသည်အသက်စွန့်၍ကြိုးပန်းပါအံ့၊ မိန်းမပျိုမှာ စုံတခုကိုမျှ မပြောနိုင်ဘဲ မျက်ရည်များကိုသုတ်ကာ ဗိုလ်မှူးကြီး၏အလိုကိုသဘောပြန်ကြားပါ အကုန်အသက် ဆုံးလျှင်ဆုံးပါစေ၊ ဤတိုက်ပွဲကြီးကိုအသက်နှင့်စွန့်၍ ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပါအံ့၊ ထိုစကားကိုကြားရသောဗိုလ်မှူးသည် နှမငယ်အား မေးပါအံ့၊ ရောက်ဦးမြို့ထော်ကြီး၏ မြို့ရိုးကို အတယ်မည်သော အင်္ဂလိပ် ချီဘက်လျှင် လွယ်ကူစွာ ပေါက်ရောက်နိုင်ပါမည်နည်း၊ အတယ်အချိန်၌ တင်စွဲရပါအံ့နည်း၊ ဖွင့်ဟ၍ ပြောပါ

(၃၈)

လောက၊ မိန်းမပျိုသည် တုံရီးသာအသံဖြင့် ဗိုလ်မှူးမင်းကြီး
 ညွှန်ကြားမည့်တာဝန်မှာ အကွန်ဇ်တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ တိုက်
 ခိုက်အောင်မြင်မှု အရာသည်ကား ဗိုလ်မှူးကြီး တာဝန်ဖြစ်
 ပါသည်။ ကိုယ်တာဝန်ကိုကြေငြိမ်းအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါ
 အံ့။ ဤအရပ်မှရှေ့တူရှုအရပ်သည်ကား ကဿတကျုံးတော်
 ကြီး၊ ပေါင်တော်ကျုံးတော်ကြီး၊ ခါးပိုင်ကြီး ကျုံးတော်
 ပုဏ္ဏားကျုံးတော်၊ အနုမကျုံးတော်၊ လက်ဆည်ကန်ကျုံး
 တော်တို့သည် ပင်လယ်ကျုံးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကျုံးတို့ အ
 ကြား၌ တောင်ထွန်တောင်တန်းတို့တွင် ခံတပ်ကြီးစွာ တည်
 ဆောက်ထားပါသည်။ ခံတပ် အပေါင်းတို့တွင် လေသာ
 တောင်ခံတပ်ကြီးသည် အကြီးဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှကြီးမား
 ထွသောတပ်တို့တွင် သေနပ်စီးပေါက်၊ ပြောင်းအမြောက်၊
 ပစ္စင်၊ ရင်တားတို့သည် အစီအရိရှိပါသည်။ ယင်းတပ်ကြီးတို့
 ကို ဘုရင့်တပ်မတော်ကသာ တိုက်ပါစေတော့၊ နန်းမြို့တော်
 ၏ အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ် ကမ်းစီးပတ် ချောင်းအနီး
 ကျောက်ရင်မြို့ရိုးနှင့် ငွေတောင်မြို့ရိုးတို့သည် နိမ့်လည်းနိမ့်ပါ
 သည်။ ထပ်ကြီးတာကြီးလည်းမရှိပါ။ အစောင့်တပ်ငယ်များ
 သာရှိပါသည်။ ရန်သူလာသောအရပ် မဟုတ်သောကြောင့်
 လည်း အစောင့်အနေ များစွာမရှိပါ။ ယင်းမြို့ရိုးမှ ဗိုလ်မှူး
 နှင့်အကွန်တို့သည် ချီကက်တိုက်ခိုက်ပြီး မြို့တွင်းသို့ ဝင်သည်
 ရှိသော် ရန်သူများ အရပ်လေးမျက်နှာပိုင်းငြိဟု တမြို့လုံး တုံ
 ထွင်းချက်ခြားပါအံ့။ ထိုအရာအခါ တပြိုင်တည်း မြို့တော်ကို
 သိမ်းမိပါသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး သဘောအတိုင်း စီရင်ဘို့သာ

(၃၉)

လိုပါတော့သည်ဟု ပြောဆိုလေသည်။

တပင်ရွှေထီးတစ်ကောင် အချစ်ရောဂါ သည်းထန်လာသော ဗိုလ်မှူးကြီးမှာ မျက်စိအောက်တွင် အပျောက် မခံနိုင်ဘဲ ချောမွေ့ပြေပြစ်သောရုပ်ရည်ကိုတစ်ခိုခိုကြည့်လျက် သည် အတိုင်းဆိုလျှင် နှမငါ့အကြံပေးချက်အတိုင်း ဘုရင်မင်းရွှေထီးထံ စစ်ပန်၍ မြို့တော်ကိုနှစ်ဘက် ညှပ်လျက်တိုက်ကြပါအံ့။ ဘုရင်မင်းမြတ်ထံခွင့်ပန်လေသည်။ တပ်စုခွဲကာ ချီတက်လေသည်။ မိန်းမမျှင်ပင်နှင့် ဗိုလ်မှူးတို့သည် တပ်မတော်ရှေ့မှ ချီတက်ကာ တိုက်စည်တိုက်မောင်းတီးလျှက် ကျောက်ရစ် မြို့ရိုးနှင့် ငွေတောင်မြို့ရိုးအနီး တွင်တပ်ကြီးတည်ကြလေသည်။ မြို့တွင်းမှ ရေကျွင်တပ်မတော်တို့သည် ငွေတောင်ထိပ်မှ၎င်း၊ ရေတံခါးမြို့ရိုးပစ္စင်မှ၎င်း၊ ရေတံခါးတောင်ထိပ်ရဲတိုက်ခံတပ်ကြီးမှ၎င်း များစွာသောပြောင်းမီးပေါက်တို့သည် ပစ်ခတ်ကုန်၏။ တောင်ဖြူမြို့မြို့ထွ်မြို့ နှစ်မြို့တွင် အစောင့်ကျနေသော မင်းဗာဘုရင်မင်းမြတ်၏သားတော်လတ် မင်းစောလှမှာ ရန်သူကိုမတိုက်ခိုက်ဘဲ စက္ကဖြူဟာ ဆင်လျက် ပြင်ထပ်မှ နေ၍ တောင်ဖြူမြို့ရိုးခါးပိုင်ကြီး၊ တပ်ပေါင်၊ တပ်ရိုးနှင့် ကောက်ညှင်းစားတောင်ကြီးထိပ်မှ သဒ္ဓတ်မြောင်းကျုံးတော်၊ တောင်ဖြူ မြောင်း ကျုံးတော် ကို ပတ်ကာ ပန်းချေးမြောင်း တိုင်အောင်မြို့ရိုးတံတိုင်းကာဘိသကဲ့သို့ထွက်ပေါက် မရအောင် ဆီးဆို နာရုံထားလေသည်။

တပင်ရွှေထီးဗိုလ်မှူးကြီးမှာ နှမတော်၏အကြံအစည်အတိုင်း စစ်ချီ၍ ဤနေရာသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ရှေ့သို့လည်း

(၄၀၅)

မတိုးနိုင် နောက်သို့လည်း မဆုတ်သာပြီ ဖြစ်သောကြောင့်
ငါ့အား ဘယ်ဝံ့ဘယ်နည်း ကြံစည်ရမည်ကို ထပ်မံ၍ အကြံအ
စည်ပေးပါဦးတော့နုမငါယ်၊ ထိုအခါ မိန်းမမျိုးသည် မင်းရဲခံ
ပါနှင့်ဗိုလ်မှူးကြီး အကျွန်ုပ်သည့် အစောင့်အနေတို့ ငိုက်မျှည်း
နေချိန်တွင် အဆင်သင့်မြို့ရိုးကို ကျော်ဘက်လျက် အခိုက်သင့်
ထွေမြင်ရသောအခါ ၏ ကြေးနီဖြင့် တွင်ထားသော ကွဲဦးချို
ပတိုး (တပိုး) ကြီးကို မှုတ်ပါအံ့။ ပတိုး (တပိုး) သံကြားသည်နှင့်
တပြိုင်နက်တည်း မြို့နားကို ချီတက်တိုက်ခိုက်ပါလေ။ အောင်
မြင်ရမည်ကား မြေကြီးထက်ခတ်မလွဲ ဖြစ်ပါသည်။ အကျွန်
ုပ်သည့် ယနေ့ည ဝင်လျှင် အလိုက် ချီ ချောင်း၍ ကြည့်ပါအံ့။
တစ်ရင်းကို ဝာလျှင် ခိုင်လုံစွာ စောင့်ရှောက်ပါလေ။ အကယ်
၍ အကျွန်ုပ်အား ဘမ်းမိလျှင် အဝတ်အစား သပ္ပာယ်စင်စင် ဝတ်
စားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်အား မှတ်မိမည်မထင်၊ ထို
အခါ အကျွန်ုပ်သည် မြို့တံခါး ပိတ်၍ ကျန်ရစ်သော ရက်၌ ငိုသု
တဦးပါယုဆိုပါမည်။ ၏ သို့အကြံပေးချက်အတိုင်း ညဦးအ
ချိန်မှ သန်းခေါင်တိုင်အောင် စောင့်ဆိုင်းမျှော်လင့်လျက် နေ
ကြပေသည်။

ကျောက်ရစ်မြို့ရိုးမှ ကင်းစောင့်လေးဦးတို့သည် ရက်
ရှည်ညအိပ်ပျက်နေသူများဖြစ်၍ အသွည့်ကျစောင့်လိုက် အ
လှည့်ကျ အိပ်ကြရသည်။ သန်းခေါင်လွန် အချိန်တွင် အစောင့်
တို့ ငိုက်မျှည်းနေခိုက် မိန်းမမျိုးငါယ်သည် မြို့ရိုးသို့တက်ကာ
ကြေးနီဖြင့် တွင်အပ်သော ကွဲဦးချိုပတိုး (တပိုး) ကို မှုတ်လိုက်
ကောက်သည်။ မိန်းမမျိုး၏ အချက်ပေးအမူ ဗိုလ်မှူးကြီးသည် တ

(၄၁)

ပြိုင်တည်း ချီတက်တိုက်ခိုက်ရန် ပြင်ဆင်လိုက်သော အခါ
 ခိုးဟိန်းသံ တော်သံနှင့်တူသော အသံကြီးတခု ပေါ်ပေါက်
 လာလေသည်။ ဤအသံသည်ကား အခြားမဟုတ်၊ တောင်ဖြူ
 မြောင်း၊ သဒ္ဓတ်မြောင်း၊ င၊ ကြံမြောင်း၊ ချုံ့ပွမြောင်းတည်းဟူ
 သော ကျုံးပင်လယ်ကြီးတို့မှ လှောင်ထားသော ရေကို ကျုံး
 ခြောက်သွေ့ဖွင့်ချကာ ရေထဲခါးနှစ်သွယ်မှဖွင့်လိုက်သော အသံ
 ဖြစ်ပေသည်။ မင်းရွှေထီး၏ဗိုလ်မှူးကြီးမှာ တပ်မတော် တ
 ခုလုံး ရေများ ပြည့်လျှံကာ ရေဟုန်အလိုက် မျှောပေး နေရ
 လေသည်။ မိမိ၏အသံစွဲ မိန်းမပျိုငယ်အား မျက်ခြေပြတ်
 ကြည့်လိုက်သောအခါ၊ မိန်းမပျိုငယ်မှာ စိန်သောမျက်ရည်
 တို့ဖြင့် ဗိုလ်မှူးကြီးအားမခွဲရက်နိုင်သောအသံဖြင့် လောက
 နှံ၊ လူ့ဘဝတလျှောက် မျက်ကွမ်းဝင်၍ အသံစွဲမျှ ချစ်ခင်စွဲ
 သော အချစ်ပင်ဖြစ်လင့်ကစား တိုင်းပြည်နှင့်အမျိုး အသက်
 ကိုဝံ့ကာ ကိုယ်ကျိုးမဖက် ရက်စက်စွာ ခွဲခွာလိုက်ပါသည်
 အကျွန်ုပ်သည်ဤဘဝထွင် မောင်ဘုရားမှလွဲ၍ မည်သူ့မျှ
 တော့မည်မဟုတ်ပါ။ မောင်ဘုရားမှာ အကျွန်ုပ်အတွက် ဤသို့
 ဖြစ်ရချက်သည် အကျွန်ုပ်ကိုသာလျှင် အလုံးစုံပုံ၍ အပြစ်ပေး
 ပါလော့။ အကျွန်ုပ်သည်ကားအခြားသူမဟုတ် မင်းဗာဘုရင်
 မင်းမြတ်၏သမီးရင်း မငွေနှူဖြူ (စောသန္ဒာ) ပင်ဖြစ်သည်။
 စစ်ပွဲနိုင်ငြားသော်လည်း အကျွန်ုပ်အတွက်ဤတသက်တာထွင်
 မောင်ဘုရား၏စောင့်ရှောက်ယုယမှုတို့ကို ကောင်းကင်ငြိုင်နှံ၊
 နေလ ကွယ်သောအခါမှ မေ့ပါစော့မည်။ ထိုသို့မိန်းမပျို
 ၏ ပြောဆိုသောစကားများကိုကြားရသော ဗိုလ်မှူးကြီး

(၁၁)

မှာ အချစ်နှင့်စပ်စွဲသည်ကား တလွဲစီဆိုရ ငြားသော်လည်း ကွဲကွာရသောငှါမှာ တထွေးတည်း ဖြစ်ချက်ထူးပါတော့သည် “အော်မငွေနုဖြူသင်သည်ရက်စက်ပါပေ၏တကား”။

သမီးတော် မငွေနုဖြူမှာမိမိ၏ကြံစည်ခြင်း ပြီးမြောက်သည်ချက်ချင်းမြင်းညိုကြီး တစီးနှင့် စပ်ဝတ် ဆင်ထားသော သူရဲကောင်းထယောက် အပျိုတော်ပေါင်း ၄၀ ကျော်တို့သည် ရှင်ပြီသော မျက်နှာနှင့် အရှင်မရှိရာ မြို့ရိုးပေါ်သို့၊ ရဲတိုက်မှ ထွက်လာကြလေသည်။ ငွေနုဖြူမှာ စီးတော်မြင်းကိုစီးကာ ချပ်မိန့်ညိုတို့ကိုဝတ်ဆင်လျက် တဟုန်တည်း ရေကျုံးတော် တလျှောက်မျောပါနေကြသော ဗိုလ်မှူးကြီး၏ တပ်မတော်သားတို့အားအမှီလိုက်လေသည်။ တချို့ဘမ်းဆီးခြင်းခံရပြီး၊ အချို့မှာရေထဲထွင်မျောပါ၍၎င်းသေကြေပျက်စီး၍၎င်း များစွာတွေ့ကြုံ ရချေသည်။ မိမိ၏ဗိုလ်မှူး ကိုကား မတွေ့တော့ချေ။

ဤအခါတွင် မငွေနုဖြူမှာ ခေတ္တငေးမှိုင်း သွားကာ—
 ဧပြီ.....မျိုးရိုးစဉ်ထီး၊ ဘုန်းမီးတေဇာ၊ ဣန္ဒာတနွန်း၊ တမင်းဘုန်းအား၊ လုံးလုံးလျားလျား၊ မသိငြားကြောင့်၊ အမှားတော်ပုံ၊ ထွီရကြိုသည်၊ လူ့ဘုံသားတို့-ပါတကား.....၊ ဟုတွေးတောလိုက်မင်း ပထမလုံးပမာမျက်ရည်များ ရစ်ဆန်းကျဆင်းလာကာ မအောင့်အီးနိုင်ဘဲ တုံ့ရိသော အသံနှင့်၊ အောက်ပါ လွမ်းစွဲဖြင့် အလွမ်းနယ်ထဲသို့၊ သက်ဆင်းခဲ့ရပေသည်။ ဘဝတွင်ကြုံ ပြောရကေ၊ သူ့ပုံဆန်းလီရေ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန် တွေးလိုက်တုံကေ၊ ရပုံကား မယ် အဖြစ်များလေ။

[၅၅]

ကြွက်သွင် ယင်ရိဝယ်ကျသို့၊ ဇာနည်မြို့-ဇာနည်၊ ရောက်လေ့ရ
ရအခါ၊ မချွတ်ပါမယ်၊ မှာ- ကြွမ္မာဝဋ်ကြွေး၊ ပူဇီးဗျာပါယာ
ဆိုက်ရောက်သွားရေ၊ မျိုးထွက်တွေ၊ ငြိည့်ကိုမက်လို့၊ အချစ်
ဘက်မောင်တော်၊ ဒုက္ခဘောင်ကို-မရှောင်နိုင်လေ။

အို.....! ဒုက္ခသည် မောင်တော်ကြီး၊ ဖြစ်ရိုး
သန်းကြယ်၊ ထွိုရလေ့ရေ၊ အေသွယ်သွယ်သေချာ၊ ကြောင်း
ခြင်းရာကို မျှိုးမထွယ်သက်စီ၊ ကုန်း-အစင်လေ၊ ဖြေလိုက်ရဇိ၊
မသတိ-စိတ်မအိုဟိကာ၊ ကွယ်ရာ၊ ချောင်ဗျာ-မနိန်ပါကေ၊
ဥဉ္ဇာထောက်ထား၊ ထင်ရှားလင်းစွာ-ရောက်နိုင်ရာက-မယ်၊
ကိုပြပါလေ.....!

သို့ရာတွင်အားမရသော အချစ်နှင့် စစ်ပွဲကိုစစ်မြိုင်
နှိပ်တွဲနေသဖြင့် လူ့သဘာဝအလျောက် ကျောက်စူးချသော
မျက်နှာဖြင့် လိုက်လံရှာဖွေ လေတော့သည်.....! တခုသော
တောင်ကုန်းပေါ်၌၊ လက်နက်ပင် ရှိသော်လည်း ရေစိုသော
ခဲယန်းမီးကျောက်တို့ဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်လေ
ရကား၊ စုရုံးကာနေကြသည့်တပ်သားများ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်း
တောင်ထိပ်ပေါ်ရှိ ၈၂ ထပ်တွင် မိုက်မြူးကြီးသည့် ခဏခဏ
သတိကင်းပြတ်ကာ တမ်းတညီးညူလျက်ရှိပေ၏။ (အော်
မငွေနှုသင်သည်ကား စစ်ပွဲကိုအနိုင်ရလျက်၊ ချစ်စွဲကိုဖြတ်
နိုင်ပါပေ၏တကား၊ သင်မ-ရက်စက်နိုင်သလောက်၊ ငါ့မှာ
ကားမရက်စက်နိုင်ပါတကား၊ ယခုသင်လာခဲ့တော့ငါသည်
သင့်အား အဆုံးစကားပြောကြားပြီး တဝကိုရတေပါအုံး၊)
ဒါ့သို့ ညီးညူနေစဉ် နောက်တော်ပါ အထိန်းတော်ကြီးနှင့်၊

(၄၄၇)

မြင်းညိုကြီးတစ်စီး စိစီး၍ လျှောက်လာရာ ခက်ထွမ်းထွမ်းမှာ
 ပြင်းပြော လိုက်လာသော အမျိုးတော် လေးဆယ် တို့သည်
 စစ်မြင်းတော်ကြီးကိုယ်စီကိုယ်၌ စီးကြလျက် သမီးတော်၏
 မြင်းကို ဝိုင်းဝန်း တားဆီးထားကြ လေသည်။ သမီးတော်
 မငွေနှုဖြူ၊ ပြင်းပြော အမျက် ထွက်လျက် နှင်တို့ အားလုံး
 ပြန်သွားကြ၊ အချက်ချင်းပြန်သွားကြ၊ မသွားဘဲနေခဲ့သော်
 ဒုက္ခ ထွေကြံ့ကြလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ပြောဆို နှင်လွှတ်ငြားသော်
 ထည်း တယောက်သောသူမျှ ပြန်မသွားကြချေ၊ သမီးတော်
 မငွေနှုဖြူမှာ အချစ်အကြောင်းကို သိသွားမည်ကလည်းစိုး
 ရိပ်၏၊ စစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်လည်းပျော်၏၊ စစ်ပွဲကြီးဆုံးတော့
 မည် အရှေ့ဘက် တပ်မတော်မှ ထိုက်ခိုက်သံဆူညံနေ၏၊
 စစ်ပွဲကြီး ပြီးခဲ့သော် ဗိုလ်မှူး ကြီးအား စောရတော့မည်
 မဟုတ် မောင်နှမအရင်းကဲ့သို့ သဘောထားလျက်ယုံကြည်
 လေးစားသောဗိုလ်မှူးကြီးအား ယနေ့စောအောင်ရှာတော့
 အံ့၊ ထို့ကြောင့်အမျိုးတော်တို့အားဤသို့ဆို၏၊ သင်တို့သည်
 ငါ့နောက်သို့ လိုက်ကြလော့၊ ငါအလိုရှိရာကိုသွားအံ့၊ သင်
 တို့၏နှုတ်ကိုဝိတ်လော့၊ တစ်တစ်ခု အကြောင်းထူးခဲ့သော်သင်
 တို့အသင့်ရှိကြစေ၊ ဤနေရာမှာနေ၍ မြွေကပ်တက်ကို ကြည့်
 ကြကုန်လော့၊ ယခုမြင်ကြရသောတောင်ကုန်းပေါ်သို့ ငါအ
 ရောက်သွားလိမ့်မည်၊ နှင်တို့ရန်သူနှင့်ရင်ဆိုင် လျှင်အသင့်ရှိ
 ကြစေ၊ ဆိုပြီးလျှင် တဟုန်တည်း မိုင်းနှင်လျက် ဝိုင်းဝန်းကြ
 လေသည်၊ တောင်ကုန်းပေါ်ရှိလူများ ရက်စွဲလိမ့်စုတစ်ခုဝိုင်း
 ဝန်းသံညံ့ကိုများစွာ ကြောက်ရွံ့ကာ အထွန်တို့သည်ကား၊

[၄၅]

လက်နက် ခဲ၊ နှော့ သူများ ဖြစ်ချေသည်။ အကုန်တို့အား အသက်ကို ခမ်းသာပေးပါစေ။ အကုန်တို့လက်နက်ကိုချ ဟိ၏။ ထိုအခါ သမီးတော်မှာ ထိုလူစုအား သက်သာရာရ နေခြင်းငှာ ဦးခေါင်းတွင်ဆောင်းရှိသော ကျည်းပေါင်းတော် ကို ချွတ်ကာပြုလေသည်။ လူကြီးကြောက်ရာ ပြုံးရယ် သောမျက်နှာဖြင့် ငါတို့၏တစ်မ တစ်မ မိန်းမမျိုး ကလေးပါ ကလား။ ယခုဘယ်လိုဖြစ်နေပါသနည်း။ ဗိုလ်မှူးကြီးက တွင်ရှိပါသည်။ ဤသို့လာထည့်ပါလော့။ ဤကားကြီးကြီး သောသမီးတော်မှာ တယုန်တည်းကုတွင်းသို့ဝင်ပြီး ဗိုလ်မှူး ကြီး၏ရင်ဘတ်ပေါ်တွင် မိမိ၏အပျောင်း နှည့်သောလက် တို့ဖြင့် ထာယာစွာ စမ်းသပ်ကြည့်လေသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီး မှာ ထူးခြားသောလက် ၏ အထူးအား ရုံဖြင့် မှတ်စိတ်ဖွင့်ကာ ကြည့်လေသည်။ “အော်ငြိမ်းမြင်ရလေ ငါသည်အိမ်မက် ဖြစ်နေသလော။ သို့တည်းမဟုတ် နတ်များ ဖန်ဆင်း၍ပြုနေ သလော။ ဤသို့တွေးတောကာ မျက်စည်များအသွယ်သွယ်ကျ ဆင်းလာလေသည်။ မိန်းမမျိုးမှာမျက်စည်များကိုမိမိလက်ဖြင့် သုတ်လျက် ‘ဤဘဝတွင် စစ်ရေးစစ်ရာကြောင့်မောင်ဘုရား အား၊ ဤကဲ့သို့ ကြီးပြင်းခြင်းကို အငြိမ်မှ ခွင့်ပြုပါလော့။ မောင်ဘုရား၏ယုယစွာနှမငါ့အရင်းကဲ့သို့ ခြေမထိ လက် မထိနေခဲ့သည်များကို ဘယ်အခါမျှ မေ့နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ဤမျှစိုးသားသော ဗိုလ်ကြီးအား အကုန်သည် ဤနေ့ဤအ ချိန်မှောက်တိုင်းအသက်ထက်ဆုံး ကောင်းမှုပြုပါအံ့။ မောင် ဘုရား၏ ယုံကြည်ချက်ကြောင့် စေလွှဲအောင်ရ ခြင်းသည်။’

(၄၆)

မောင်ဘုရား၏ အောင်မြင်သောလျှင် မှတ်ပါလော့'၊ ဤသို့
မိန်းမပျိုပြောဆိုသောစကားအဆုံးတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးမှာမခံ
မချင်နိုင်ဖြစ်ကာ ဗိုလ်မှူး၏ခြေကိုမျှ မချုပ်တည်းနိုင်တော့
ဘဲ ချုံးချင်းကြွေးကာ အော်သင်မ- သင်သည်ဤသို့ပြုချက်
ကိုငါ့ခွင့်ရပါ၏။ သင်သည် အာဇာနည်မိန်းမကောင်းပီစွာ
ဣတ္ထိသပြူဟာ ခင်းကျင်းလှည့်ပတ်သော စစ်ကိုနိုင်နင်းသော
မိန်းမဖြစ်သောကြောင့် မောင်ဘုရားသည် သင်ကဲ့သို့သော
မိန်းမတို့ကို ရရှိပါမူကား။ ဤဇွဲဒီပါကွန်း အားလုံးကိုပင်
အောင်မြင်သည်ဟု ယုံကြည်စွာ ပြောဆိုရပါသည်။ အော်
ငွေနဲ့ ငွေနဲ့ ဤစကားဆုံးသည်နှင့် ဗိုလ်မှူးကြီးမှာ ခန္ဓာ
ချုပ်လေတော့ပေတယ်။

ထိုအခါမိန်းမပျိုမှာ ဖုံးလေသမျှ ကူးကာမှပေါ်ဆို
သော စကားကဲ့သို့ အောင့်အီမျှသိပ်ကာမထားနိုင်တော့ဘဲ
ဗိုလ်မှူး၏အလောင်းကို မျက်နှာမှောက်ကာ ပိုကြွေးရှာလေ
တော့သတည်း။ လေးဆယ်သောအပျိုတော်တို့သည် မိမိ၏
သခင်မအား ပိုက်ပွေ့ချီယူကာ ငြင်းပေါ်မှတင်၍ နန်း
မြို့တော်သို့အင်းစိုင်းနှင့် သွားကြလေသည်။ ကျန်ရက်ခဲ့သော
အထိန်းတော်ကြီးနှင့် ကိုယ်ရံတော်သားတို့သည် ဗိုလ်မှူး
ကြီး၏အလောင်းကို ဖြိုဟ်လျက် တစ်တော်သားတို့အား
လည်း ယူးဆောင်သွားကြကာကြည့်ရှုမကြလေသည်။

အဆောင်တော်သို့ ရောက်သောအခါ သမီးတော်မှာ
အချစ်နှင့် စစ်ပွဲအကြောင်းကို တိကျပြတ်သားစွာ ဆုံးဖြတ်
လိုက်လေသည်။ ငါသည်ဤကဲ့သို့ အချစ်နယ်အတွင်းသို့

[၄၇]

သက်ဆင်းမိသည်ကား ခမည်းတော် အသက်နှင့် ရက်စွဲအ
မျိုးသားအတွက် ကိုယ်ကျိုး မဖက်စွန့်စားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ငါနှင့်
လည်းဗိုလ်မှူးကြီး ကျူးလွန်ချက်မရှိ၊ ဤအဖွဲ့ ဖြူဟာစင်
ကိုမကျင်းပမှီ ခမည်းတော်အား ဂုဏ်သုံးပါးကို တောင်းခဲ့
သည်။ ယင်းဂုဏ်အတိုင်း ခမည်းတော်အားမကောင်းစကား
ပြောကြားမိသည် ဤအဖြစ်တို့ကို ခွင့်ပန်မှ သင့်လျော်ပေ
မည်။ ငါ၏ကြံစည်ချက်တို့သည် အောင်မြင်ပြီဖြစ်၍ ငါ၏အ
ချစ်စိတ်သည်ကား ယခုပင်အဆုံးသတ်ပါစေသတည်း။

နံနက်မိုးသောက် အလင်းရောက်သော် ခမည်းတော်
အား ဝစီကံကျူးလွန်မိသမျှကို ခွင့်ပန်လေသည်။ အရှေ့တက်
တပ်မတော်ကြီး၌ လေသာတောင် ခံတပ်မှ ပစ်ခတ်သော
ပြောင်းကြီး အမြောက်ကြီးတို့၏ ဒဏ်ဖြင့်၎င်း၊ မြို့ရိုးငြိအိုး
ပစ္စင်တို့မှ လေး-မြား-မီးပေါက်တို့၏ဒဏ်ဖြင့်၎င်း၊ ကျုံးပင်
လယ်တို့မှ ရေအလျှံ တို့ဖြင့်၎င်း၊ မင်းထရား နွေထီးနှင့်
ယောက်ဖတော် ကျော်ထင်နောင်ရထားကိုဝိုင်းပန်းမိလေသည်
မင်းနွေထီးသည် ယောက်ဖတော် ကျော်ထင်နောင်ရထားနှင့်
စေလွှတ်၍၊ တဝှင်မင်းဗားကြီးနှင့် အထွေခံလျက် ပြောစေ
လေသည်။ တဝှင်မင်းကားအထွေခံတော်မူ၊ ထရားသတင်
မြို့ရာမဏ္ဍပ်၌ အမတ်ပြည်စိုးကြီး ဓမ္မဇေယျနှင့်သာ အထွေ
ခံလျက်ပြောစေတော်မူသည်။ စင်ရှုသောတပ်မတော်သား
အပေါင်းတို့ကိုလည်း အားလုံးစုံသိမ်းကျုံးကာ ရန်သူမင်း
တပ်မတော်ဟူ၍ စိတ်မှာမထားဘဲ၊ အစာရေစာပေးကမ်း
ချီးမြှင့် မစတော် မူလေသည်။

(၄၀)

(ဤအရာ၌ပင်၊ ရှေ့ထီး၏ ယောက်ဖတော်ကျော်ထင်နောရထာအား အခတ်ဘော်မြည်စိုးကြီး ဓမ္မဇေယျ ပြောဆိုဆုံးမခန်းနှင့် တပင်မင်းတရာ၊ ရှေ့ထီးအား ပညာရှိ အမတ် မဟာပညာကျော် ပြောဆိုဆုံးမခတ် ၏သည် ပါဠိဘော်ကပ်ဝန်နှင့် ဖွင့် ဘပြောဆို သောစကားဖြစ်သောကြောင့် အလွန် ရှည်လျှာသည် ထိုကြောင့်၊ ရေးလိုက်ပြီ အကျယ်ကိုလိုလျှင် ရက့၇၄မဟာ ရာဇဝင်ကိုကြည့်ကြပါ။)

သမီးတော်မဇ္ဇနုဖြူ၏ဣတ္ထိ၊ မြဟာစစ်ဆင်ခြင်းသည် စင်ပရိယာယ် အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ရခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အကုသိုလ်ပျက်ချော်လို၍မဟုတ်။ ထို ကောင်ပင်လျှင် ရှေးဒီးစွာ ခမည်းတော်အား အခွင့်သုံးကြိမ်ပန်ခဲ့ခြင်း။ ဂတိသုံးပါး ကိုဘောင်းခြင်းကို ပြုပုဂံသည်။ သမီးတော်၏ စစ်မာယာ ဆောင်ခြင်း၌ ထွက်ပြေးရာတွင်ပါဝင်ကြသော ရပ်သူရွာသားများ၊ မြို့ရိုးသို့ တက်၍ ကြေးနီကွပ် ပတိုး(တပိုး) ကို မှတ်သောအခါ တပြိုင်တည်းရေကို ဖောက်ချခြင်း၊ တပ်မဘော်မှ တိုက်ခဲ့ ကပ်မဖောက်ခြင်းကို ခုခံရပြီးမှဆွဲကပ်ပင် သိသင့်သူတို့အား သိစေလျက် စီမံမှတားဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးမှ မိမိကိုယ်အလုံး ကိုပါ ဤဒေါက် ဤဒ်ချက်တို့၌ ခိုက်ခတ်လျက် စုတ်ပဲ့ညစ်ပေသောအဝတ် တို့ကို ဝတ်ဆင်ပြီး စီမံရလေတော့သတည်း။

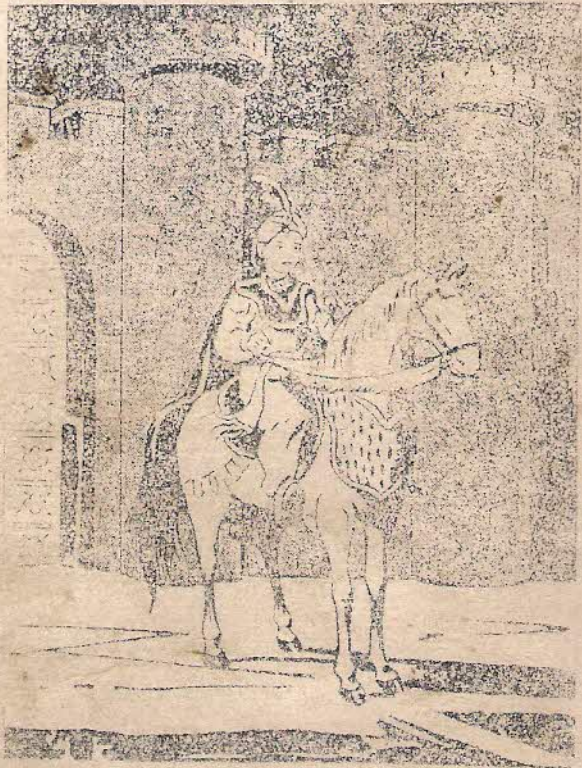
ဤသို့ သမီးတော်မဇ္ဇနုဖြူ၏ ဣတ္ထိ၊ မြဟာစစ်ဆင်ခြင်းကို ထောက်ရှု ခြင်းဖြင့် ရက့၇၄အမျိုးသားကိုသာ ပေးပြီး၊ ရက့၇၄အမျိုး သမီးသော်မှ ယခု အဏုမြူခေတ်၊ ဟိုင်ဒရိုဂျင်ခေတ်၊ ခုံးယို ပြိုဟုတ်ခေတ်တို့မှာ တိုးတက်နေ သော နိုင်ငံခြားအမျိုးသမီးစစ်သူရဲတို့ကဲ့သို့ ငါတို့မှာလည်း လွန်ခဲ့သော နှစ် ပေါင်း ၄၀၀-ကျော် (၁၅-ရာစု) နှစ်လောက်ကပင် ယခုခေတ်နှင့် စင်ပြိုင် အမျိုးသမီးများ ထွန်းကားခဲ့သည်တကားဟု ယခုလက်ရှိ အမျိုးသမီးတို့သည် အတုယူသင့်ပေသည်။ အမျိုးသားတို့မှာကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိတော့ အံ့နည်း။

စီစဉ်ရေးသားပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသူ

ဦးမောင် ထွန်း အောင်

အမှတ် ၂၀၀၊ ၂၇-လမ်း၊ နေကုန်းမြို့။

သဒ္ဓါတော်မတ်တို့၏ခန်းနှင့်
ပူးတော် မတ်တော်များ၏ခန်း

အားလုံးသော ဗိုလ်မှူး၊ တပ်မှူး၊ လျှို့ဝှက်သော
တာဝန်များကို ထိုသို့သောအခန်း၌ပင် အသီးအသီး ချိတ်
တော်မူကြလေသည်။ ထိုစဉ်ကမင်းတရားရွှေတိဂုံသို့